gemeente Twenterand

Bestuursrapportage (Berap) 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 4

Inleiding Bestuursrapportage 2024 5

Programma Sociaal Domein 7
- Doelenboom Sociale Zaken 8
- Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning 10
- Doelenboom Onderwijs 12
- Doelenboom Jeugd 14
- Doelenboom Transformatie Sociaal Domein 16
- Verklaring verschillen programma Sociaal Domein 18

Programma Ruimte 20
- Doelenboom Openbare orde en veiligheid 22
- Doelenboom Openbare ruimte en verkeer 23
- Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH 25
- Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH 27
- Verklaring verschillen programma Ruimte 29

Programma Economie en vrijetijdsbesteding 31
- Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme 32
- Doelenboom Economie en werkgelegenheid 34
- Verklaring verschillen programma Economie en vrijetijdsbesteding 36

Bedrijfsvoering 37
- Verklaring verschillen Bedrijfsvoering 38

Projecten 40

Grondbedrijf 41

Financiële positie en ontwikkeling 42

Inleiding Bestuursrapportage 2024

Algemeen

Hierbij bieden wij u de bestuursrapportage (hierna: Berap) van 2024 aan. Met de Berap wordt tussentijds verantwoording afgelegd door het college aan de raad over realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2024. Per programma wordt gerapporteerd over de relevante afwijkingen zowel inhoudelijk als financieel. De verantwoording gaat over de periode van 1 januari tot 1 augustus 2024.
Een periode die werd gekenmerkt door het formatieproces van een nieuw kabinet na de landelijke verkiezingen van 22 november 2023. Een aantal beleidsterreinen zijn daardoor geconfronteerd met onduidelijkheid over nieuw rijksbeleid. In het bijzonder geldt dit voor het gemeentefonds waar grote begrotingstekorten voor gemeenten na 2026 worden voorzien, ook wel bekend als “de ravijnjaren”. Ondanks dat er nog steeds veel onduidelijk is, weten we dat er rekening gehouden moet worden met een aanzienlijk structureel begrotingstekort vanaf 2026. Het college zal op korte termijn onder de titel “strategische gemeente” een voorstel aan de raad doen toekomen over hoe hiermee kan worden omgegaan.
Per programma is een financiële verschillenverklaring opgenomen. Het hoofdstuk “Financiële positie en ontwikkeling” bevat het financiële rapportagegedeelte van deze Berap. Ten slotte vindt u aan het eind van dit document de budgettair neutrale wijzigingen, die ofwel voortkomen uit eerdere besluiten (jaarrekening), ofwel een administratieve verwerking zijn. Dit wordt dit jaar voor het eerst op deze manier gedaan, zodat wordt voldaan aan de voorwaarden vanuit de rechtmatigheidsverantwoording.

Realisatie doelstellingen programmabegroting 2024

Programma Sociaal domein
In het algemeen loopt het sociaal domein in deze Berap op koers. Een bestuursopdracht om de toegang tot het sociaal domein in Twenterand verder te optimaliseren is voor de zomer vastgesteld. Er wordt gewerkt aan een efficiencyslag rond het minimabeleid en aan een heroverweging regionaal en lokaal rond de schuldenaanpak. De regionale inkoop jeugd en Wmo, de implementatie van het nieuwe doelgroepenvervoer en de kerntakendiscussie bij SamenTwente vraagt veel inzet. Landelijk is het onderdeel suïcidepreventie toegevoegd aan de Wet Publieke Gezondheid. Door deze toevoeging worden gemeenten verplicht gesteld te werken aan suïcidepreventie en om mentale gezondheid (bij jongeren) te stimuleren. Via de nieuwsbrief sociaal domein worden betrokkenen nader geïnformeerd over het sociaal domein.
Programma Ruimte
Het programma ruimte staat voor grote opgaven die een meerjarige en strategische aanpak vergen. Dit is woningbouw, de omgevingswet, maar ook zaken als duurzaamheid, klimaatadaptie, ondermijning en de energietransitie vergen veel aandacht. De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging zijn op 1 januari jl. in werking getreden en betreffen grote verandering en verdere optimalisatie in processen, digitale systemen, participatie en in houding en gedrag. De problematiek rondom het Kanaal Almelo – De Haandrik is helaas niet voorbij, waarbij er zowel bestuurlijk als operationeel hard wordt gewerkt om de noodzakelijke vooruitgang te boeken. Het invullen van vacatures met ervaren krachten blijft binnen het programma ruimte een grote uitdaging. Door capaciteitsgebrek komt de planning van beleidsvoorstellen en de uitvoering daarvan regelmatig in de knel wat zorgen baart.
Programma Economie en vrijetijdsbesteding
Tijdens het raadsdebat van mei is de startnotitie economische visie opiniërend behandeld. Op dit moment worden mogelijkheden bekeken om de grondgedachte van deze startnotitie – het streven naar gematigde bevolkingsgroei met als beoogd effect Brede Welvaart voor Twenterand- als centraal uitgangspunt voor de omgevingsvisie te hanteren. Gezien de ruimtelijke beleidsterreinen allemaal geïntegreerd zullen worden in één omgevingsvisie, zijn deze nog meer van elkaar afhankelijk. Op dit moment wordt daarom bekeken wat een goede volgorde is voor de ontwikkeling van deze bouwstenen en daarmee wordt de oplevering van de bouwstenen ‘detailhandelstructuur’ en ‘vrijetijdseconomie’ getemporiseerd. Op gebied van sport zijn mooie stappen gezet met het nieuwe sportaccommodatiebeleid en hebben meer dan 600 basisschoolleerlingen deelgenomen aan het project Sjors Sportief – Creatief. Door samenwerkingen met ondernemersverenigingen, sportclubs en culturele organisaties wordt gewerkt aan een nieuw investeringsfonds voor projecten.
Bedrijfsvoering
In het afgelopen half jaar heeft de organisatieontwikkeling steeds concretere vormen aangenomen. De

organisatiefilosofie waarin onderscheid wordt gemaakt tussen regulier werk en complexe opgaven heeft steeds meer doorvertaling gekregen naar de praktijk. Zo is er een tweede directeur aangesteld, zijn er basisteams met nieuwe teamleiders ingericht en wordt er gewerkt met nieuwe werkwijzen om met complexe opgaven om te gaan (het wendbare deel).

Financiële toelichting

Deze Berap sluit met een nadeel van € 117.200.
Wij stellen u voor het negatieve saldo van deze Berap te verrekenen met de Algemene Risico Reserve. Onderstaand vindt u de grootste voor- en nadelen (€ 60.000 en hoger) waarover in deze Berap wordt gerapporteerd (afwijkingen kleiner dan € 60.000 zijn weer te vinden in de verschillenverklaringen per programma).

Sociaal Domein		
Lagere kosten Participatiebudget	V	€ 300.000
Bijstelling van BUIG-budget (zowel baten als lasten)	V	€ 245.000
Extra bijdrage Samen Twente	N	€ 99.000
WMO Huishoudelijk Ondersteuning; prijseffect conform kadernota	N	€ 700.000
WMO Voorzieningen, lagere kosten rolstoelvoorzieningen	V	€ 100.000
Materiële vervoersvoorzieningen, verschuiving duurdere middelen	N	€ 100.000
Hogere kosten leerlingenvervoer (recente vervoersopdracht)	N	€ 150.000

Ruimte		
Extra bijdrage ODT (conform kadernota)	N	€ 100.000
Opruimkosten afval Twistweg oudejaarsdag 2023	N	€ 65.000
Eenmalig voordeel verkoop snippergroen	V	€ 200.000

Economie en Vrijetijdsbesteding		
Exploitatiekosten zwembad	N	€ 119.000

Bedrijfsvoering		
Hogere accountantskosten	N	€ 125.000
Salarissen en sociale lasten, bijstelling conform CAO	N	€ 373.500
Renteontvangst schatkistbankieren	V	€ 200.000
Lagere huuropbrengst gemeentehuis	N	€ 175.000
Lagere renteopbrengsten hypotheken voor ambtenaren	N	€ 75.000
Effect algemene uitkering conform raadsbrief meicirculaire 2024	V	€ 1.188.000

Een toelichting op deze bedragen is bij de betreffende programma's terug te vinden.

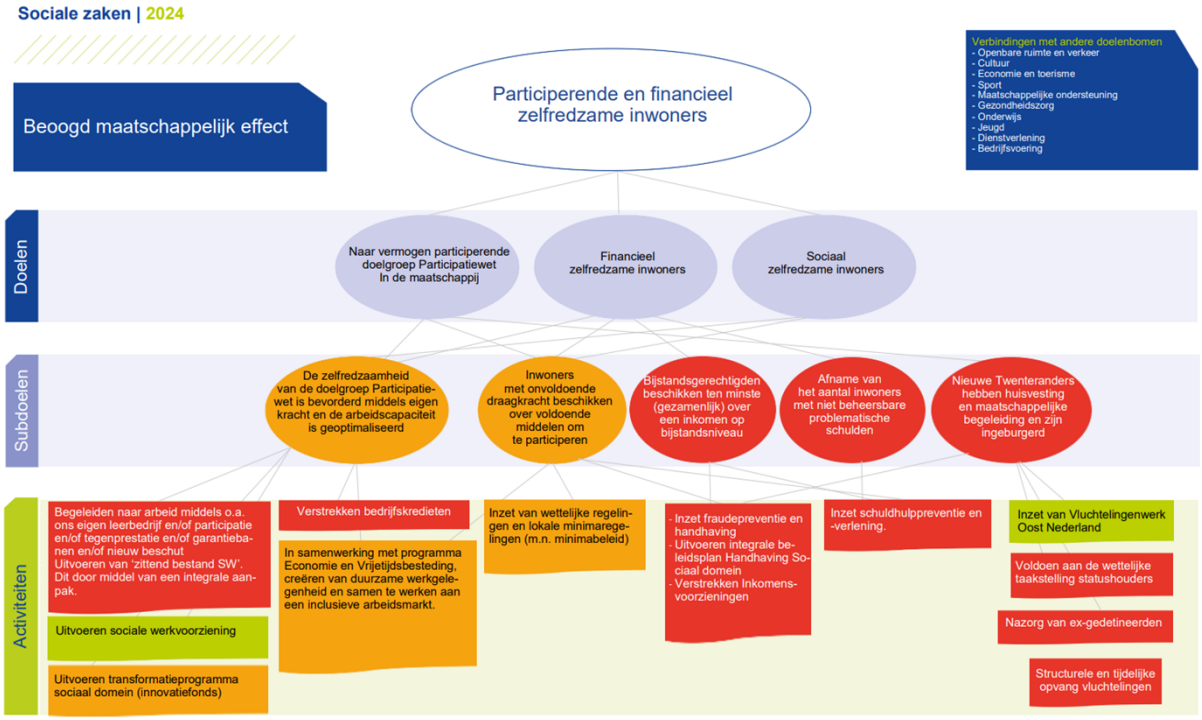
Programma Sociaal Domein

Inleiding

Kijkend naar het sociaal domein in deze berap loopt het in het algemeen inhoudelijk op koers. Er blijven grote vraagstukken binnen het sociaal domein. In de kadernota is over zaken als Hervormingsagenda Wmo-financiering en de woonzorgvisie, al het nodige beschreven In deze berap gaan wij in op enkele actuele highlights.
Inzake de grotere ontwikkelingen (de wendbare opgaven) van Twenterand zien we dat er stappen worden gezet rond de Maatschappelijke Agenda, de regionale inkoop met in het kielzog de regionale samenwerking (uitwerking Regiovisie in de samenwerkingsagenda).
Landelijk en lokale ontwikkelingen (sturing, doorontwikkeling voorliggend veld, inwonersperspectief versterken) maken ook dat wij – als uitwerking van de door de raad vastgestelde Integrale Beleidsnota Sociaal Domein - bezig zijn om de toegang tot het sociaal domein in Twenterand – in samenhang met het voorliggend veld – verder te optimaliseren. Een bestuursopdracht hierover is net voor de zomer vastgesteld.
Inzake Participatie naar werk worden meters gemaakt en in de Rapportage Inclusieve Arbeidsmarkt is het scala aan acties te zien op dit gebied. De rapportage is recent aan de Raad gestuurd.
In januari is gestart met het jongerenwerk vanuit één organisatie. ZorgSaam voert het gehele jongerenwerk in de gemeente Twenterand uit. De overgang is voorspoedig verlopen. Het jongerenwerk is zichtbaar in alle kernen, werkt aan bereikbaarheid van een bredere doelgroep en er wordt gewerkt aan verbindingen met alle samenwerkingspartners. Voor de 1e evaluatie is Saxion benaderd. De planning is dat in Q4 zal conform de toezegging van het college deze evaluatie gedeeld gaat worden.
Ook het - dit voorjaar - besproken (herhaal)rekenkameronderzoek over Sturing in het sociaal domein geeft aan dat er tevredenheid is over de bestuurlijke informatie en communicatie in het sociaal domein. We gaan op deze weg verder!
Het coalitieakkoord (en een quick scan rekenkameronderzoek minimabeleid) vragen om een efficiencyslag rond het minimabeleid (daarmee wordt nu gestart) en heroverweging regionaal en lokaal rond de schuldenaanpak (onze bestuursopdracht Businesscase stadsbank). In Q3 worden de uitkomsten van laatstgenoemd onderzoek openbaar. Overigens merken wij wel een toename van aanvragen rond het bijstandsbeleid, hetgeen zijn weerslag heeft op de werkdruk bij de uitvoering. Er blijven daarnaast incidenteel wachttijden bij onze toegang Wmo en Jeugd, het laatste houdt dit verband met druk op Veilig Thuis Twente, die ook lokaal doorwerkt.
Ook het preventief handelen zal worden voortgezet - in lijn met de inbreng van de portefeuillehouder in de raadsvergadering van de kadernota – , waarbij wij op thema's ook het effect meten, zoals recent in de rapportage Coördinatoren Externe Verwijzers – POH-jeugd.
Er is nieuwe wetgeving waar wij melding van maken. Landelijk is het onderdeel suïcidepreventie toegevoegd aan de Wet Publieke Gezondheid. Door deze toevoeging worden gemeenten verplicht gesteld te werken aan suïcidepreventie en om mentale gezondheid (bij jongeren) te stimuleren. Samen met onderwijs (basis en voortgezet), maatschappelijke organisaties en procesmanagers wordt een ketenaanpak mentale gezondheid neergezet, waarbij we samen werken aan de best mogelijke mentale gezondheid bij onze jongeren.
Ook al zijn er flinke stappen gezet, we willen niet op de lauweren rusten. Er doen zich kostenstijgingen voor, de effecten van vergrijzing zullen impact hebben en gelet op het ravijnjaar blijft er urgentie nodig om verstandig en zuinig om te gaan met middelen. Ook de financiële uitwerking van de hervormingsagenda jeugd stelt ons niet gerust, daar er nog veel onduidelijk is, bijvoorbeeld ten aanzien van de reikwijdte. Ondertussen loopt ook de kerntakendiscussie bij SamenTwente. Achter de schermen onderzoeken wij allerlei mogelijkheden en met de uitkomsten werken wij via ons transformatieprogramma aan vernieuwing en besparingen. We kijken bijvoorbeeld naar een preventief bewegingsprogramma om fysieke zelfredzaamheid bij ouderen te versterken om indicaties Wmo te voorkomen of uit te stellen. Via de nieuwsbrief Sociaal Domein worden betrokkenen nader geïnformeerd over het sociaal domein.
Tot zover de algemene inleiding. Bij de doelenbomen gaan wij nader in op de specifieke voorstellen en ontwikkelingen.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten en zal daarbij ook maatwerk inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding maakt meedoen in de samenleving mogelijk. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor een deel van deze inwoners ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk.
Kinderen moeten zich kunnen ontplooien, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Doel: Sociaal zelfredzame inwoners

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep Participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Activiteiten

- Uitvoeren sociale werkvoorziening

Omschrijving

Een van de opdrachten van de organisatie Ontplooj is om de arbeidscapaciteit en eigen kracht van de medewerkers met een SW indicatie te vergroten. Ontplooj begeleidt mensen die een sociale werkvoorzieningsindicatie hebben. Dit kan in een beschutte omgeving zijn bij Ontplooj (catering, keuken, in- en ompakwerk etc.) maar ook worden er medewerkers gedetacheerd naar andere bedrijven. In 2024 vindt er een evaluatie plaats van Ontplooj in opdracht van de gemeente Almelo. De hoofdvraag hierbij is: In hoeverre voldoet Ontplooj aan de gestelde inhoudelijke doelstellingen? Eind december worden de resultaten verwacht. Ook landelijk wordt er gekeken naar de infrastructuur van de sociale werkvoorzieningsbedrijven. Hiervoor worden middelen beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn we lokaal een onderzoek gestart hoe we de sociale werkvoorziening in de toekomst willen vormgeven. Deze 3 sporen lopen gelijktijdig en zijn complementair aan elkaar.

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Activiteiten

- Structurele en tijdelijke opvang vluchtelingen

Omschrijving

Taakstelling statushouders

Voor de eerste helft van het kalenderjaar 2024 hebben we 27 statushouders gehuisvest. De taakstelling voor het eerste halfjaar 2024 bedroeg 36, met andere woorden we hebben niet voldaan aan de taakstelling. Per 1 juli 2024 bedraagt de cumulatieve achterstand 28. Dit betekent dat de gemeente Twenterand in het kader van het interbestuurlijk toezicht (wederom) code oranje scoort. Deze kleurcode betekent dat er intensievere gesprekken plaatsvinden met de provincie met als doelstelling om de taakstelling (inclusief achterstand) voor het tweede halfjaar 2024 wel te halen.

Inburgering

Op het gebied van inburgering zullen in Q4 de voorbereidingen starten voor de aanbestedingen van de Z-route (zelfredzaamheid: inburgering en participatie), de Onderwijsroute (instroom in beroeps- en hoger onderwijs) en de B1-route (taal). De voorbereidingen zullen plaatsvinden in (sub)regionaal verband, met als doel dat de aanbestedingen gereed zullen zijn in het najaar van 2025. De insteek van de gemeente Twenterand bij deze aanbestedingen is om de combinatie kinderopvang/inburgering makkelijker te maken en om meer avondlessen voor inburgeraars mogelijk te maken.

Oekraïne opvang

In Twenterand is duurzame opvang gerealiseerd voor bijna 300 ontheemde Oekraïense vluchtelingen. De realisatie van de opvang is bekostigd uit de bekostigingsregeling van de Rijksoverheid. Zowel de realisatie, als de opvang en begeleiding, worden kostenneutraal uitgevoerd. Voorzien wordt, dat er nog uitbreiding moet komen op het aantal opvangplekken (38). De kosten van de huisvesting moeten worden betaald uit de normvergoeding.

Camping

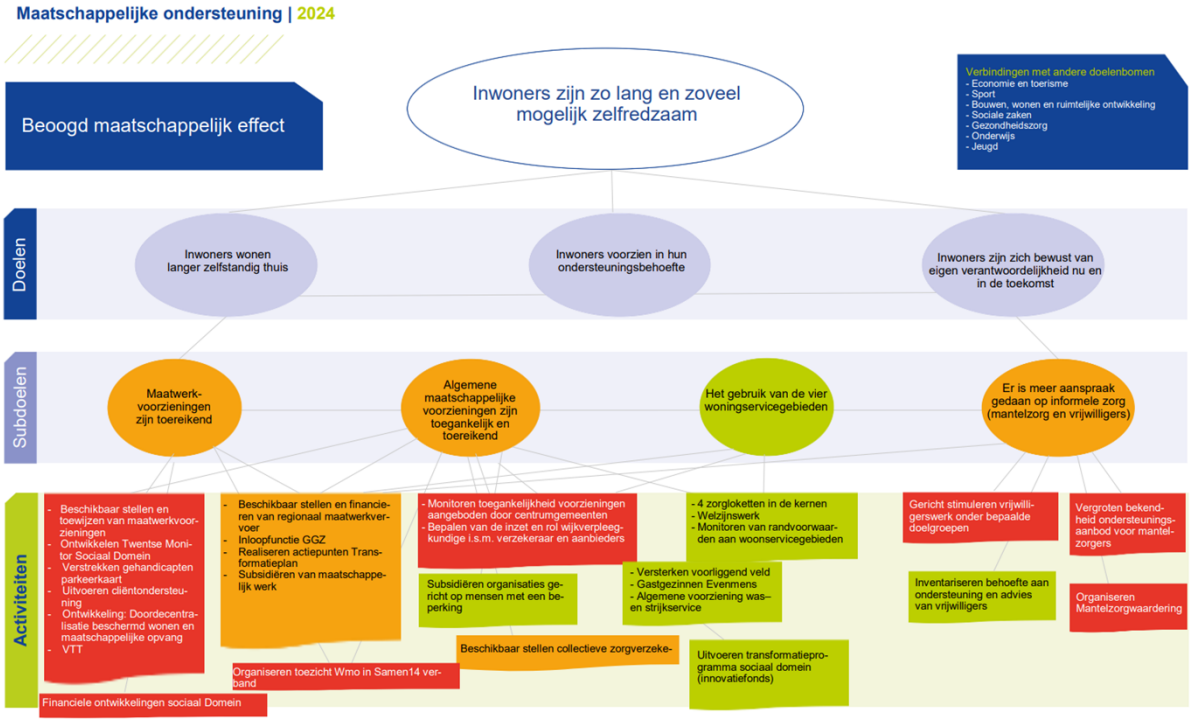
In 2023 heeft gemeente Twenterand camping "De Blekkenhorst" aangekocht voor de opvang van ontheemde Oekraïners. De naam van deze camping is aangepast naar "De Hammerhorst". Omdat de camping eigendom is van de gemeente, heeft de gemeente een zorgplicht. Gebleken is dat de basisvoorzieningen op camping niet in orde waren, waardoor het verblijf en de veiligheid op de camping, niet geborgd kon worden. Hiervoor zijn maatregelen genomen zodat de continuïteit geborgd wordt. De gemaakte kosten worden bekostigd uit de Oekraïne gelden.

Asielzoekers

De gemeente heeft volgens de spreidingswet 100-150 asielzoekers op te vangen. Daarvoor moet met betrekking tot locaties en aantallen de raad voor 1 oktober een besluit genomen hebben. We komen daar bij uw raad op terug.

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

- Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein

Omschrijving

Voorzieningen WMO betreffen een open-einde regeling. Bij de rolstoelvoorzieningen ramen we conform Kadernota 2025 ook hier €100.000 af. Verder zien we bij de vervoersvoorzieningen een grote kostentoename begin dit jaar, waardoor we naar verwachting €100.000 gaan overschrijden. Dit wordt niet verklaard door het aantal verstrekkingen, maar een verschuiving naar duurdere middelen waar onder voorzieningen met elektrische ondersteuning (zoals scootmobielen). Hierbij spelen demografische ontwikkelingen zoals de vergrijzing een rol in relatie tot noodzakelijke typen voorzieningen. Of dit een structureel effect is, is nog niet scherp. De begroting wordt daarom incidenteel opgehoogd. Het structurele effect is nog niet bekend.

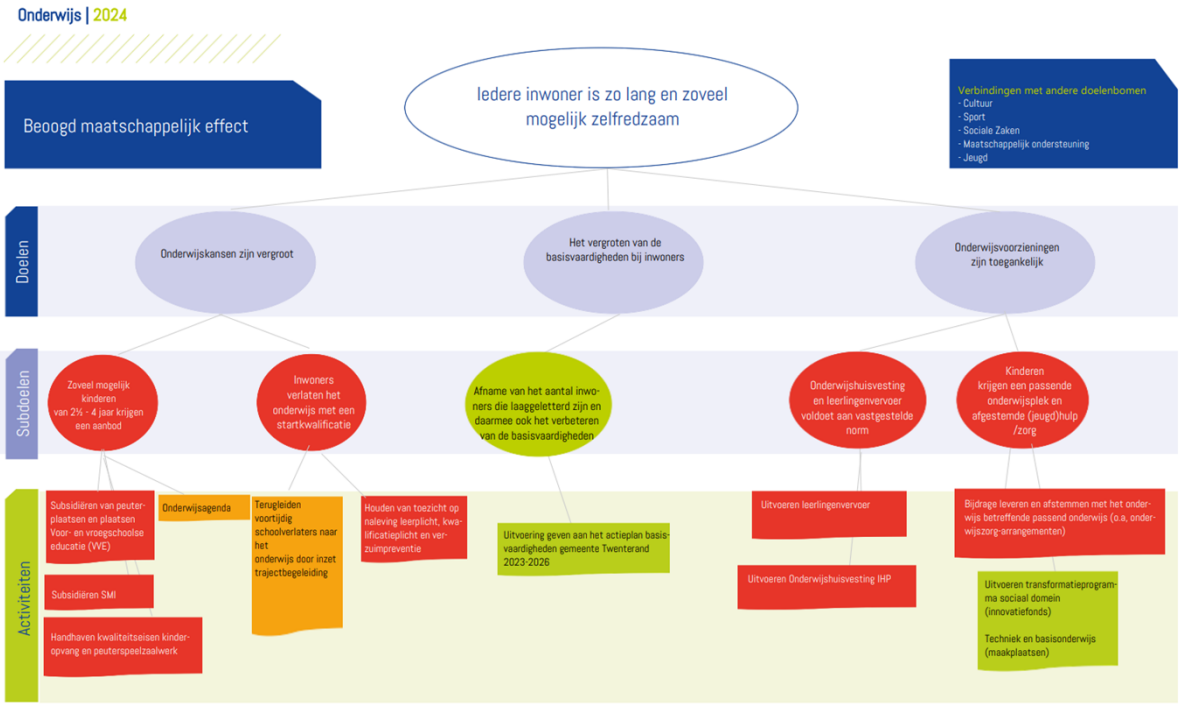
Wat betreft de huishoudelijke ondersteuning, wordt er ook hier conform de Kadernota 2025 bijgeraamd. Het gaat voor 2024 om een bedrag van €700.000. Dit komt deels door een toenemend aantal mensen dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning, maar vooral door een flinke stijging in het tarief als gevolg van indexaties en het onderzoek van HHM naar het reële tarief voor huishoudelijke ondersteuning.

Doelgroepenvervoer

Vanaf 1 augustus gaat het nieuwe contract doelgroepenvervoer in. De implementatie van dit nieuwe contract loopt op schema. Echter, op basis van de recent ontvangen nieuwe vervoersopdracht voor het aankomende jaar betreffende het leerlingenvervoer, hebben we te maken met een kostenstijging die veroorzaakt wordt doordat de gemiddelde ritafstand langer is. De prognose laat zien dat we hierdoor ongeveer €150.000 gaan overschrijden op het budget voor leerlingenvervoer.

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Onderwijskansen zijn vergroot

Het doel van onderwijsachterstandenbeleid is in een vroegtijdig stadium achterstanden en problemen bij kinderen signaleren. Zo kan tijdig de juiste ondersteuning geboden worden en hebben kinderen op vervolgonderwijs een betere start. Tevens hoopt de gemeente met deze preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten.

Doel: Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om mee te doen in de samenleving

Laaggeletterden hebben moeite met gedrukte of geschreven informatie en ontberen vaak digitale vaardigheden en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Onze doelstelling is om te komen tot een verbetering van basisvaardigheden in Twenterand met als resultaat een grotere kans op geluk, gezondheid en groei van onze inwoners.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente dat er in specifieke gevallen extra ondersteuning beschikbaar is voor kinderen in aanvulling op een passende onderwijsplek, zoals het passend onderwijs beoogt.

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Activiteiten

- Uitvoeren Onderwijshuisvesting IHP

Omschrijving

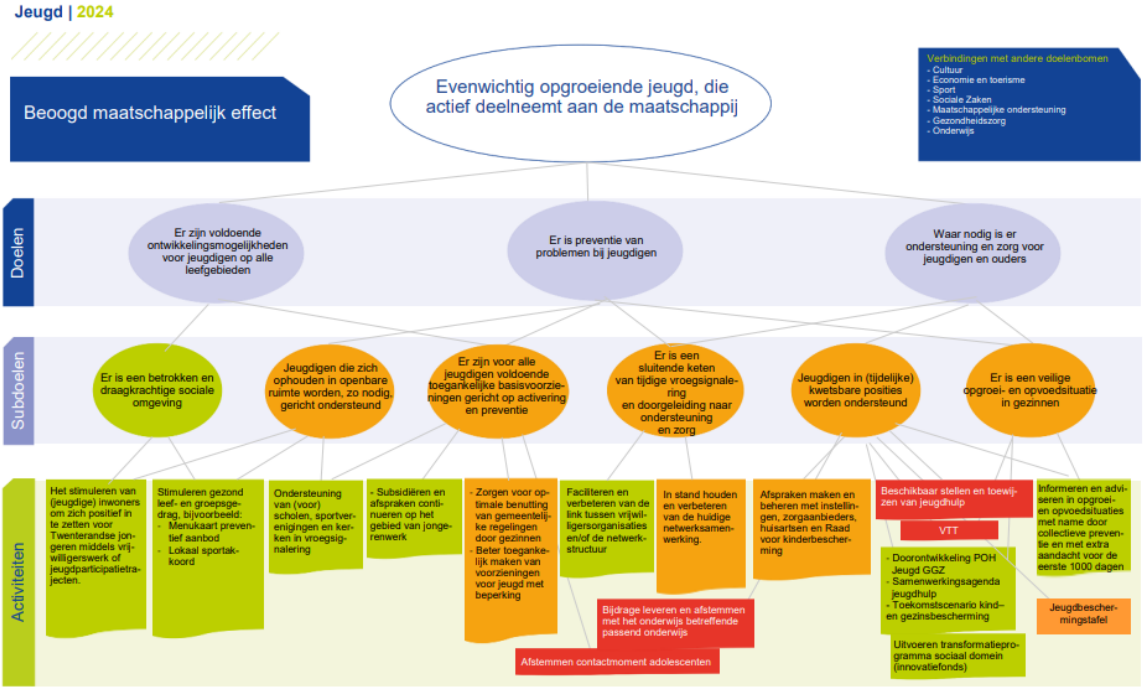
Op het gebied van huisvesting zijn er diverse ontwikkelingen, zoals het wetsvoorstel planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting, doorvertaling van het IHP, de nieuwbouw van de Oranjeschool en het groeiende leerlingaantal van SBO de Sleutel. Hiernaast zijn er extra kosten ten gevolge van een kapotte klimaatinstallatie. Hieronder worden ze puntsgewijs toegelicht.

Het Wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting heeft als doel om gemeenten en schoolbesturen meer planmatig te laten samenwerken bij bouw en onderhoud van schoolgebouwen. Het wetsvoorstel wat op 1 augustus 2025 in werking treedt, stelt gemeenten onder andere verplicht een Integraal Huisvestingsplan [IHP] te hebben. Ook stelt deze wet dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor renovatie van schoolgebouwen als alternatief voor nieuwbouw. Het Integraal Huisvestingsplan gemeente Twenterand 2023-2039 biedt een leidraad voor investeringen die tot en met 2039 mogelijk plaatsvinden. De gemeente Twenterand is momenteel in afwachting van de wetswijziging en de modelverordening, deze wordt verwacht in het 4e kwartaal. We verwachten de lokale verwerking in het 2e kwartaal 2025. Zodat wij tijdig kunnen anticiperen op het wetsvoorstel en de waar nodig benodigde financiële middelen. Mocht het nodig zijn, komen we hier bij de raad op terug.
Het leerlingenaantal van SBO de Sleutel is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid en dit lijkt een structurele toename. Een structurele toename in speciaal basisonderwijs, terwijl onderwijs streeft naar inclusief onderwijs is verklaarbaar door de functie die de Sleutel vervult in het onderwijslandschap. Het schoolbestuur heeft dan ook gevraagd om mee te denken over de functie van de Sleutel binnen het onderwijslandschap, waarbij een huisvestingsvraagstuk naar boven komt, maar ook de relatie met onderwijs-jeugdhulp. De Sleutel en de gemeente Twenterand zijn hierover met elkaar in gesprek, dit kan financiële gevolgen hebben en het voorstel is in voorbereiding.

In 2012 is er een nieuwe klimaatinstallatie geïnstalleerd in de Brede School De Zuidmaten. De klimaatinstallatie bevatte een constructiefout, die problemen veroorzaakte in de Brede school. Vanwege het faillissement van de installateur kunnen de kosten voor deze fout niet op hen worden verhaald. Als eigenaar van de brede school heeft de gemeente € 100.000,- gereserveerd voor de vervanging van de klimaatinstallatie. Er was geen consensus over de verdeling en uiteindelijk komt de bijdrage voor de gemeente (ook als rol als verhuurder voor de kinderopvang en bibliotheek) uit op een totaal bedrag van € 159.000,- . Het verschil is in deze berap verwerkt.
Een belangrijk project in het coalitieakkoord is Nieuwbouw Oranjeschool, welke gesitueerd wordt in de nieuwbouwwijk Vroomshoop Oost. We zijn op dit moment aangeland in de afronding van fase 1 met als doel kredietaanvraag en zo mogelijk ook de bestemmingsplanwijziging in de raad van 1 oktober neer te leggen. Discussie is gevoerd met het schoolbestuur aangaande Energieneutraal danwel Bijna energieneutraal bouwen. De school heeft recentelijk in een brief laten weten dat zij niet kan en wil bijdragen aan Energieneutraal bouwen ondanks het leningsconstruct dat is aangeboden. Omdat de bouw wel doorgang moet vinden, zal de gemeente in deze fase ervoor kiezen om het gebouwdeel school bijna energieneutraal te realiseren en het deel van het kinderdagverblijf volledig energieneutraal. Er is en wordt beroep op het schoolbestuur gedaan om voor de toekomst wel te investeren. Bij positieve besluitvorming dit najaar op alle onderdelen is de planning dat de start van de nieuwbouw in 2025 plaatsvindt.

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waardoor de jeugd in Twenterand zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroeivragen uitgroeien tot zorgvragen door een overzichtelijk zorglandschap te creëren voor opvoedondersteuning. Dit is vooral gericht op collectieve preventie. Ook wordt extra aandacht besteed aan de eerste 1000 dagen van het kind.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken, met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben.

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Activiteiten

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp

Omschrijving

Onzekere uitkomsten deskundigencommissie Hervormingsagenda jeugdzorg

Er ligt in de Jeugdzorg een grote opgave om kosten te beheersen die scherpe keuzen gaat vragen. In de Hervormingsagenda zijn zowel maatregelen opgenomen die geld kosten, zoals een verbetering in kwaliteit, als maatregelen die (op de langere termijn) een besparing zouden moeten opleveren. Een groot deel van het besparingspotentieel is echter nog onzeker. Om deze reden is een Commissie van deskundigen ingesteld. De commissie bekijkt de voortgang van de afspraken in de Hervormingsagenda, brengt de ontwikkeling van de uitgaven in beeld en gaat na of alle partijen de inspanningen leveren die zijn afgesproken. Ook bekijkt zij op de lange termijn of dit het gewenste effect heeft op de beoogde beweging en de uitgaven in de jeugdzorg en zo niet, hoe daarmee om te gaan. Bovendien wordt gekeken naar mogelijke knelpunten en relevante ontwikkelingen die hier invloed op kunnen hebben, zoals toenemende druk op bestaanszekerheid of op het mentaal welzijn van jongeren. Deze inzichten worden door de commissie bij elkaar gebracht tot een breed, zwaarwegend advies aan het Rijk en de VNG in het voorjaar van 2025. De extra bezuiniging op de Jeugdzorg van € 511 miljoen is als gevolg van het regeerakkoord vervallen, maar er blijft een flinke besparingsopgave over. Het blijft daarmee spannend, want onvoldoende structurele financiële middelen voor gemeenten hebben gevolgen op meerdere beleidsterreinen en raken alle inwoners. We blijven actief de ontwikkelingen rondom de Hervormingsagenda volgen om de impact (inhoudelijk, financieel en vanuit nieuwe wetgeving) op Twenterand te kunnen inschatten.
Doorontwikkeling toegang en lokaal team sociaal domein Twenterand

In september wordt gestart met een bestuursopdracht om te komen tot een inrichtingsvoorstel en een implementatieplan om vorm te geven aan de doorontwikkeling van de toegang tot het sociaal domein in Twenterand. Dit betreft naast jeugd ook de Wmo en sociale zaken.
Inkoop Jeugdhulp 2025

Binnen het besluit tot inkoop jeugdhulp 2025 is een akkoord gegeven op een financiële impactanalyse inclusief een bandbreedte van 2%. De inschatting op basis van de nu beschikbare gegevens, is dat het aannemelijk is, dat we voor Ambulant, Wonen en Verblijf binnen de gestelde bandbreedtes blijven. De daadwerkelijke financiële impact zal pas helemaal duidelijk worden op basis van de feitelijke inzet na volledige implementatie.
Zorgelijke financiële situatie aantal grote zorgaanbieders

Grote systeemaanbieders blijven kwetsbaar, we kunnen moeilijk voorspellen of en wanneer zij in financieel zwaar weer komen. Als dit gebeurt, kunnen de herstelplannen dan wel continuïteitsplannen die moeten worden ingezet leiden tot extra financiële kosten.

Subdoel: Er is een veilige opgroei- en opvoedsituatie in gezinnen

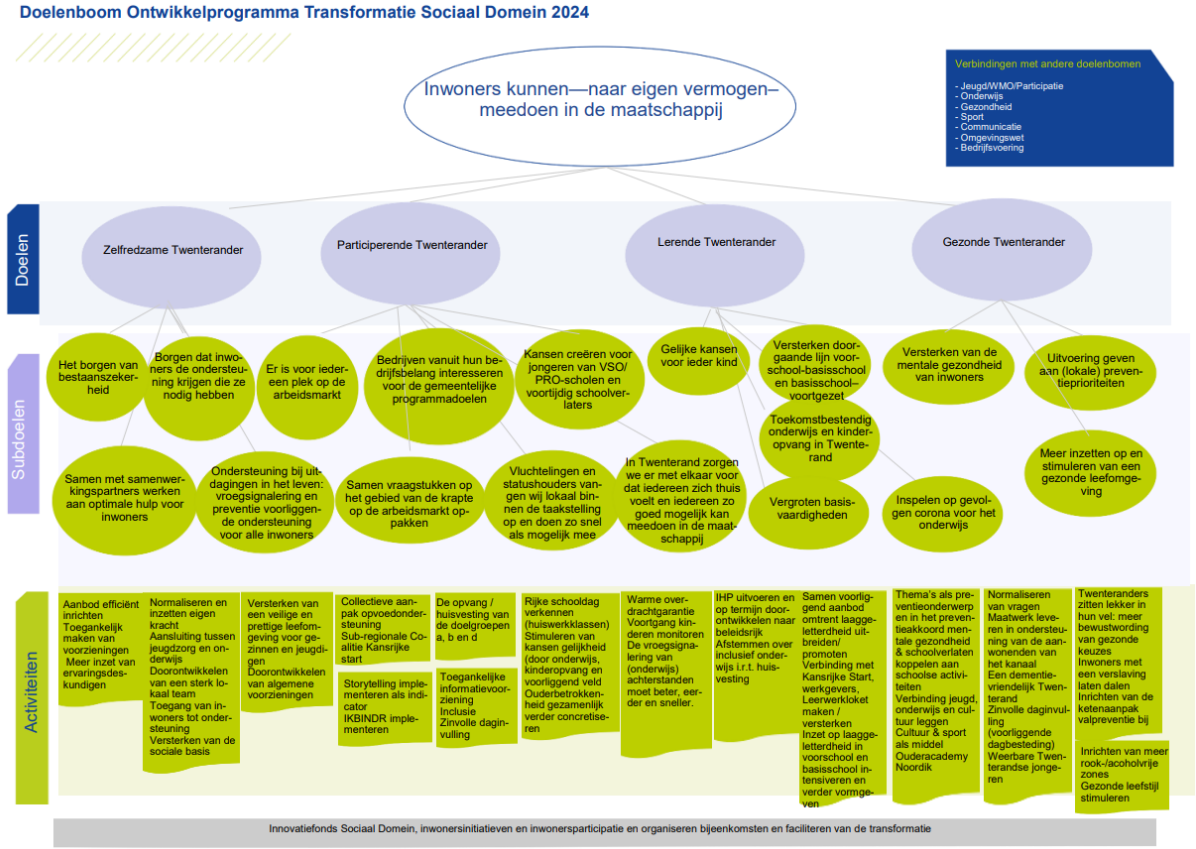
Activiteiten

- Veilig Thuis Twente

Omschrijving
Veilig Thuis Twente (VTT)
In mei 2024 is een onderzoek gestart met een bredere focus op alle taken van VTT binnen de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling en de samenwerking in de keten. Uit het onderzoek volgt een nieuwe ontwikkelrichting die past binnen de richting van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en de Hervormingsagenda jeugd. Op basis hiervan en de kerntakendiscussie SamenTwente wordt bepaald welk budget nodig is voor 2025 en verder. Het onderzoek wordt in het najaar opgeleverd.

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom

Doel: De zelfredzame Twenterander

Elke inwoner kan voorzien in zijn bestaan en kan meedoen aan de samenleving.

Doel: Participerende Twenterander

Elke inwoner neemt deel en draagt bij aan de maatschappij.

Doel: Lerende Twenterander

Inwoners krijgen en benutten kansen om zich te (blijven) ontwikkelen.

Doel: Gezonde Twenterander

Inwoners zijn gezond en hebben een gezonde leefstijl.

Subdoelen

Subdoel: Samen met samenwerkingspartners werken aan optimale hulp voor inwoners

Activiteiten

- Aanbod efficiënt inrichten

Omschrijving

Samen met partners is er in 2024 voor het eerst een Maatschappelijke Agenda tot stand gekomen. Gemeentelijke doelen zijn vastgesteld in de programmabegroting en vervolgens zijn inwoners, ervaringsdeskundigen, vrijwilligers, professionals en andere betrokkenen gevraagd om mee te denken over hoe we samen deze doelen gaan bereiken.

In 2024 werken we hier voor het eerst mee. Er zijn diverse werkgroepen opgericht met mensen vanuit verschillende achtergronden die zich hebben gecommitteerd aan het verder ontwikkelen en uitvoeren van een actie uit de maatschappelijke agenda. Zo is de verplichting in regelingen opgenomen om inwoners/ervaringsdeskundigen te betrekken bij te ontwikkelen activiteiten, zijn er werkbezoeken tussen professionals/ervaringsdeskundigen gerealiseerd om bij elkaar 'een kijkje in de keuken' te nemen en zo van elkaar te leren, en zijn er scholingen voor inwoners/organisaties/verenigingen georganiseerd rondom het signaleren van dementie, werken met positieve gezondheid, AED-cursussen en ga zo maar door. Middelen hiervoor worden zoveel mogelijk uit de specifieke uitkering gezondheid en sociale basis gehaald (SPUK GALA). De maatschappelijke agenda voor 2025 is inmiddels ook in voorbereiding.

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Programma Sociaal Domein		
Lasten		
Doelenboom Sociale zaken	N	1.340.000
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	N	670.000
Doelenboom Gezondheidszorg	N	146.000
Doelenboom Onderwijs	N	148.000
Doelenboom Jeugd	V	-20.000
	N	2.284.000
Baten		
Doelenboom Sociale zaken	V	-1.885.000
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning		0
Doelenboom Gezondheidszorg		0
Doelenboom Onderwijs		0
Doelenboom Jeugd		0
	V	-1.885.000
Totaal programma Sociaal Domein	V	399.000

Toelichting bedragen programma Sociaal Domein		
Sociale zaken (lasten):		
Hogere uitgaven loonkostensubsidies (wordt gecompenseerd door hogere BUIG-budget inkomsten)	N	1.900.000
Verlaging van de uitgaven Algemene Bijstand ivm minder bijstandsgerechtigden dan begroot	V	-200.000
Verlaging van het budget voor IOAW, aangezien er minder gerechtigden zijn dan begroot	V	-30.000
Verlaging van het budget voor IOAZ, aangezien er minder gerechtigden zijn dan begroot	V	-30.000
Op basis van extrapolatie zien we dat er een voordeel zit op het Participatiebudget.	V	-300.000
	N	1.340.000
Sociale zaken (baten):		
Bijstelling van het BUIG-budget	V	-1.885.000
	V	-1.885.000
Maatschappelijke ondersteuning (lasten):		
Eerstelijnsloket WMO is afgeraamd conform Kadernota 2025	V	-30.000
Maatwerkvoorzieningen WMO (HO) is bijgeraamd confrom Kadernota 2025 als gevolg van het prijseffect	N	700.000
Rolstoelvoorzieningen zijn afgeraamd als gevolg van het volume effect.	V	-100.000
De open-einde regeling vervoersvoorzieningen gaat naar verwachting overschrijden dit jaar. Dit wordt verklaard door een verschuiving naar vooral duurdere middelen met elektrische ondersteuning (zoals scootmobielen).	N	100.000
	N	670.000
Gezondheidszorg (lasten):		
Conform Kadernota 2025 wordt ook hier een extra bijdrage SamenTwente gevraagd voor de inhoudelijke opgaven en	N	99.000

financiële knelpunten.

Conform Kadernota 2025 wordt het budget POH bijgesteld, welke niet is meegegroeid met de huidige uren die hiervoor worden ingezet.	N	47.000
	N	146.000

Onderwijs (lasten):

Vanuit de Asschermiddelen à €60.000 wordt er €40.000 gereserveerd voor de kosten van sociaal medische indicaties (SMI). Op dit moment is het niet de verwachting dat dit allemaal wordt benut en daarom wordt er voorgesteld om dit af te ramen.	V	-30.000
Als gevolg van de recent bekende vervoersopdracht, is het de verwachting dat we dit jaar gaan overschrijden als gevolg van een langere gemiddelde ritafstand.	N	150.000
Bij de jaarrekening 2022 was er €100.000 gereserveerd voor de klimaatinstallatie van de Brede School in Den Ham. Deze werkzaamheden zijn inmiddels gestart. Bij het opnieuw bekijken van de verdeling van de kosten, blijkt dat de gemeente Twenterand verantwoordelijk is voor een hoger aandeel in de kosten, namelijk €159.000. Er zat nog €31.000 in een reserve Brede Scholen. Het restant wordt bijgevraagd in de Berap.	N	28.000
	N	148.000

Jeugd (lasten):

Conform Kadernota 2025 wordt het budget voor PGB Jeugd op basis van extrapolatie voorgesteld om af te ramen bij de Berap.	V	-30.000
De bijdrage voor de Vrouwenopvang krijgen gemeentes uitgekeerd via de Algemene Uitkering. De gemeente Enschede voert deze taken uit en gemeente Twenterand betaalt altijd deze bijdrages aan Enschede. Aangezien dit bedrag niet geïndexeerd is, dienen we dit bedrag structureel op te hogen met €10.000.	N	10.000
	V	-20.000

Programma Ruimte

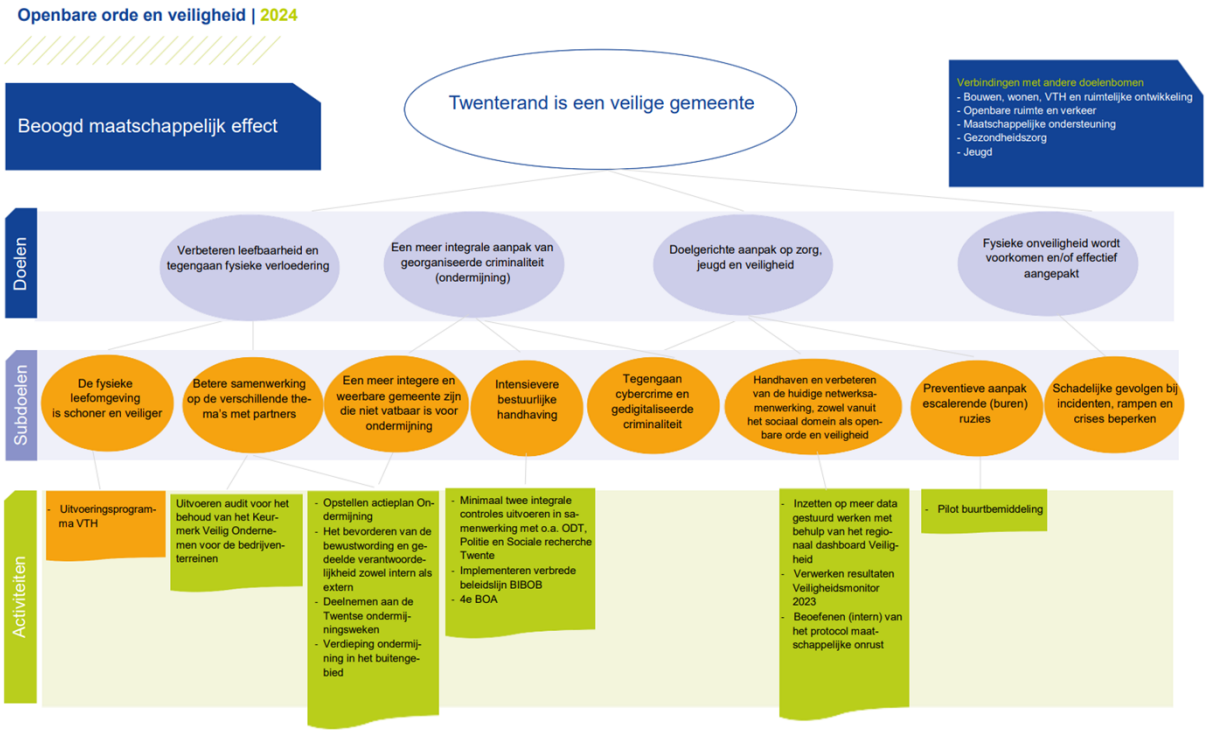
Inleiding

Het programma Ruimte staat voor grote opgaven, die een meerjarige en strategische aanpak vergen. Dit zijn woningbouw, omgevingswet, maar ook vergen zaken als duurzaamheid, klimaatadaptatie, ondermijning en de energietransitie (RES, ATT) veel aandacht. In aanvulling op de kadernota gaan wij in deze Berap in op enkele actualiteiten:
Allereerst gaan wij in op de opgave Woningbouw. Uitbreiding van huisvesting met hierbij een plek voor de diverse doelgroepen is voor ons college topprioriteit. Voor de inhoud van de aanpak verwijzen wij naar het programmaplan Wonen. Woningbouw zien wij als één van de pijlers binnen onze aanpak “strategische gemeente” om duurzaam te kunnen investeren met een gezond financieel meerjaren huishoudboekje.
Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden, waardoor de aard en hoeveelheid van de gemeentelijke taken deels veranderen. Met de invoering van de Ow wordt meer maatwerk mogelijk. Dit vraagt bijvoorbeeld om intensiever vooroverleg bij bouwprojecten, wat meer capaciteit vereist. Daarnaast zullen naar verwachting de inkomsten uit leges dalen, omdat minder activiteiten vergunningplichtig zijn en een deel van de kwaliteitsborging door private partijen wordt uitgevoerd. Wij ramen hierop stabiel – mede gezien de meeropbrengsten van de laatste jaren - en blijven dit monitoren. Het omgevingsplan (in ontwikkeling), dat alle regels voor de fysieke leefomgeving integreert, speelt een cruciale rol bij deze veranderingen en vraagt om nauwkeurige afstemming en naleving.
We verwachten meer werk 'achteraf', op het gebied van toezicht en handhaving. Meer maatwerk leidt tot complexere en specifieker op de situatie afgestemde vergunningsvoorwaarden, wat vraagt om meer toezicht om te controleren of de voorwaarden correct worden nageleefd. Ook de integrale benadering van regels, de grotere verantwoordelijkheid voor burgers en bedrijven om aan de regels te voldoen en versterkte participatieprocessen hebben naar verwachting een toenemend effect op toezicht en handhaving. Daartegenover verliezen wij de voordelen van participatie ook niet uit het oog. Door vroegtijdig met elkaar in gesprek te gaan komen verschillende perspectieven, kennis en creativiteit snel op tafel. Zo kan participatie zorgen voor meer draagvlak, betere besluiten en veelal tijdwinst.
De beide hierboven genoemde wetten betreffen een majeure verandering in processen, in digitale systemen maar ook houding en gedrag en participatieprocessen die – passend bij deze hervormingen - langzaam ingebed wordt in de organisatie en reeds maar ook de komende tijd steeds optimalisatie zal vragen. Het omgevingsplan vereist een geïntegreerde aanpak van ruimtelijke ordening, milieu, natuur en waterbeheer, wat de noodzaak voor handhaving vergroot.
Terwijl de transitie vanaf januari 2024 in volle gang is, is het goed om op te merken dat de werkvoorraad van vóór de invoering van de wet nog moet worden afgehandeld, Deze uitvoerende werkzaamheden lopen door terwijl de organisatie zich aanpast aan de nieuwe eisen en werkwijzen.
Naast invoeringsaspecten en het omgevingsplan gaan wij als derde punt in op de omgevingsvisie. Deze nieuwe omgevingsvisie (2.0) wordt belangrijk om de definitieve stap voorwaarts te maken. Er liggen al enkele bouwstenen, een in ontwikkeling zijnd omgevingsplan en momenteel wordt bekeken wat een goede volgorde is voor de ontwikkeling van diverse visies c.q. bouwstenen in relatie tot de omgevingsvisie. Eén van de visies is de mobiliteitsvisie. Deze valt ook onder deze herijking en met een raadsbrief wordt uw raad dit najaar apart geïnformeerd over de planning hiervan. De gebiedsontwikkeling Vriezenveen Zuid wacht op besluitvorming. Deze is door uw raad over de zomervakantie heen getild.
Zoals u heeft kunnen lezen in de stukken rond de economische visie, is het idee deze economische visie en de omgevingsvisie te laten stoelen op vergelijkbare vertrekpunten. In onze optiek maakt dit ons beleid effectiever, meer doelgericht en meer integraal. Bij de ontwikkeling van beide plannen zal uw raad betrokken worden.
Een onderwerp met een enorme impact op de gedupeerde bewoners/eigenaren van bedrijfspanden is de problematiek rondom het Kanaal Almelo – De Haandrik. Vanwege schade aan hun panden en de nog onzekere situatie m.b.t. de schadeafhandeling leven veel gedupeerde bewoners langs het kanaal Almelo - De Haandrik in grote zorgen en onzekerheden. De problematiek rondom het kanaal zorgt ook voor financiële risico’s in relatie tot de gemeentelijke begroting. Tevens bestaat het risico dat er door de gemeente kosten gemaakt moeten worden die nog niet zijn voorzien of nog niet te voorzien zijn. Dit geldt ook voor mogelijke kosten van netwerkbeheerders, wanneer de door hen aangevraagde vergunning of instemming wordt geweigerd. Dit omdat de gemeente de schade, die mogelijk door hun

werkzaamheden zou kunnen optreden, wil voorkomen. Het nog komende onderhoud aan het kanaal in de voor ons liggende jaren spelen daarin ook een rol. Daarnaast leidt de gemeente zelf financiële schade aan de eigen infrastructuur, omdat deze buiten het onverplichte deel van de schaderegeling van de provincie valt. De gemeente gaat de gedupeerden op gedoseerde wijze bijstaan in de vorm van passende ondersteuning. De signalen en wensen daartoe hebben de gedupeerden en inwoners in het gebied aan het college bekend gemaakt. De aanvragen voor een omgevingsvergunning die nodig is voor herstel, verbouw of nieuwbouw worden met voorrang behandeld. De gemeenten trekt samen op met de gemeente Hellendoorn en heeft regelmatig afstemmingsoverleg met de overige gemeenten langs het Kanaal Almelo - De Haandrik. Bij de kadernota 2025 is wederom uitvoerig gesproken over de (te) lang durende situatie. Gesteund door het raadsinitiatief wordt zowel bestuurlijk als operationeel hard gewerkt om de noodzakelijke progressie te boeken.
De voortgang en uitvoering van plannen en beleidsvoorstellen baren zorgen. Dit is u bekend. Helaas vertragen plannen door capaciteitsgebrek. Op cruciale plekken zijn er vacatures en invulling met ervaren krachten is door de arbeidsmarkproblematiek geen natuurlijke zaak. Dit is aan uw raad gemeld, bijvoorbeeld rond woonwagenbeleid.
Tot zover de algemene inleiding. Bij de doelenbomen gaan wij nader in op de specifieke voorstellen en ontwikkelingen.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

Doel: Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

Doel: Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Subdoel: Schadelijke gevolgen bij incidenten, rampen en crises beperken

Activiteiten

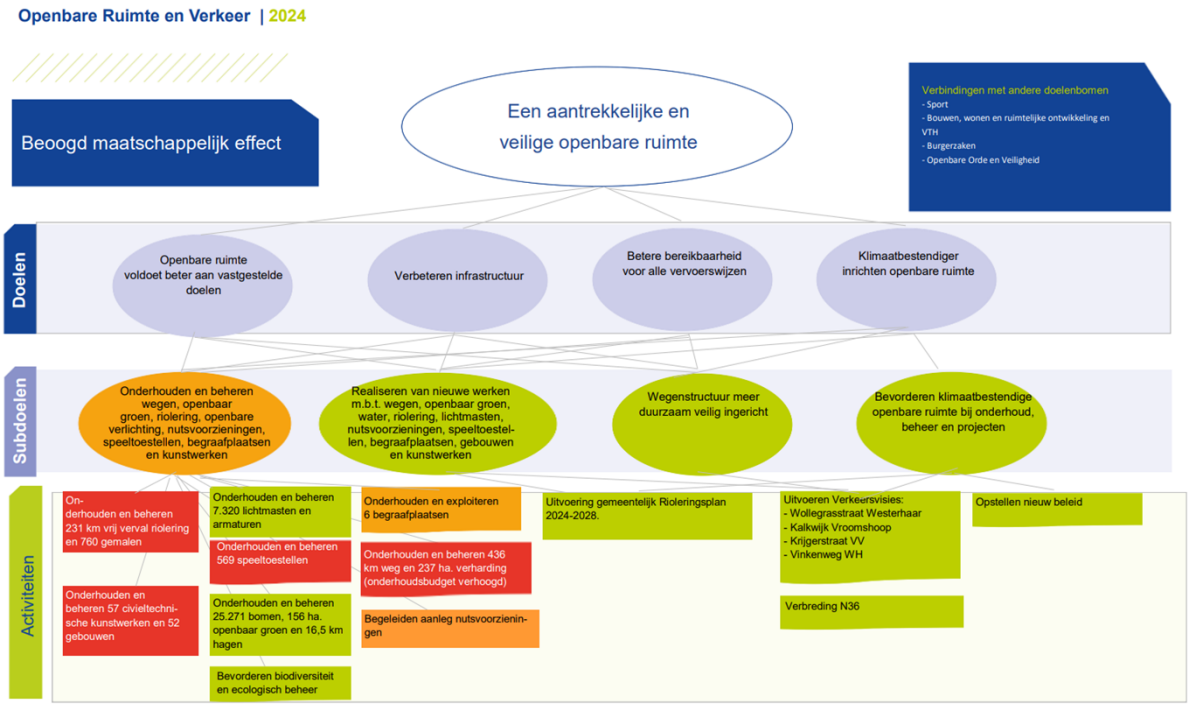
- Preventie-activiteiten ten aanzien van overlast

Omschrijving

Eerdere WK's en EK's voetbal leidden in het verleden tot verstoring van de openbare orde op een rotonde in Vroomshoop. Hiervoor neemt de gemeente standaard preventieve en toezichthoudende maatregelen, denk aan cameratoezicht, hekken, extra inzet politie en boa's. Na overleg met de ondernemers uit Vroomshoop (eind april), politie en gemeente is besloten tot een pilot, namelijk het organiseren van een evenement in Vroomshoop op de momenten dat het Nederlands elftal speelt. Met dit evenement werd een feestelijk alternatief aangeboden aan de inwoners wat bijdroeg aan het voorkomen of beperken van de verstoringen van de openbare orde op de rotonde in Vroomshoop. In verband met de te korte voorbereidingstijd heeft het College na consultatie met de fractievoorzitters van GBT en CU besloten tot een financiële tegemoetkoming om de evenementen voor de eerste 3 wedstrijden mogelijk te maken. Dit is uiteindelijk een bijdrage van € 24.000 euro geworden tlv reserve coalitieakkoord. Tevens is de afspraak met de organisatie dat bij een volgend evenement gezocht wordt naar sponsoring waaruit de kosten gedekt worden. Wegens het korte tijdspad was dat voor dit EK geen optie meer.

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet beter aan de vastgestelde doelen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Doel: Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Subdoel: Onderhouden en beheren wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken

Activiteiten

- Onderhouden en beheren 25.271 bomen, 156 ha. openbaar groen en 16,5 km hagen

Omschrijving

Onkruidbeheersing op verhardingen
In de begroting van de gemeente Twenterand is een bescheiden budget van € 65.000 opgenomen voor onkruidbeheersing op verhardingen. De onkruidbeheersing op verharding vindt budget gestuurd plaats. Wanneer de financiële middelen zijn verbruikt, wordt er geen onkruidbeheersing op verhardingen meer uitgevoerd. Nu zien wij dat, mede door de weersomstandigheden, een explosieve groei van onkruiden op verhardingen ontstaat. Om als gemeente aan onze (wettelijke) zorgplicht voor een veilige openbare ruimte te kunnen blijven voldoen wordt er op dit moment ingehuurd om het onkruid op verhardingen op een acceptabel niveau te houden. Voor dit seizoen verwachten we dan ook een tekort van circa € 45.000.

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen. In de Omgevingsvisie Twenterand 1.0, die in december 2021 is vastgesteld door de raad, zijn de lange-termijn doelen voor een duurzamer Twenterand opgenomen: we werken aan een meer circulair, klimaatbestendig en energieneutraal Twenterand in 2050.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan de milieunormen

Activiteiten

- Realiseren uitvoeringsprogramma VTH

Omschrijving

De ODT voert alle milieutaken en daaraan gerelateerde taken uit. Vanwege het feit dat er meerdere complexe dossiers in behandeling zijn vanuit langlopende klachten met juridische componenten, worden geplande uren overschreden. De voorjaarsrapportage laat een verwachte jaarprognose zien met een matige overschrijding. Uitgaande van de bestaande informatie houden we rekening met een naheffing van ca. € 40.000,-.

Subdoel: Ongezonde milieusituaties ongedaan maken

Activiteiten

- Inventariseren en sanering asbest in/op de bodem

Omschrijving
In relatie tot de asbestbrand van 4 februari 2024 zijn kosten gemaakt om het asbestverspreidingsgebied visueel vrij te maken van asbest. Het college stelt voor om zowel de eigen kosten als de kosten die de Omgevingsdienst Twente (ODT) heeft gemaakt, volledig voor haar rekening te nemen. Het juridisch deel is nog niet afgerond. Op dit moment loopt er ook nog een onderzoek naar de vervuiling in de watergangen. Hierover is ook contact met het Waterschap Vechtstromen. Ook daar kunnen nog kosten uit voort komen die nu nog niet duidelijk zijn. Er dient rekening te worden gehouden met een incidenteel bedrag van € 60.000.

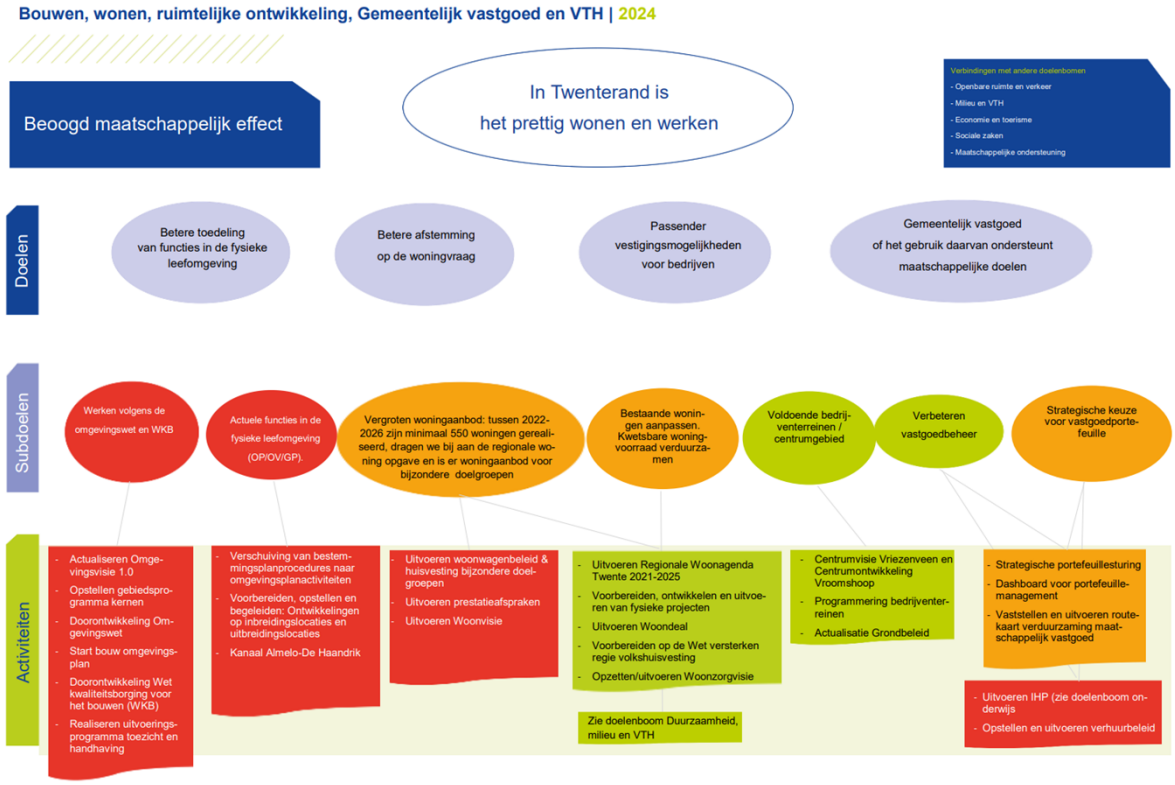
Tijdens de jaarwisseling 2023-2024 heeft zich een calamiteit voorgedaan aan de Twistweg. Daarbij is een voertuig en ander materiaal (ook asbesthoudend) in brand gestoken. Het gevolg: bodem was ter plekke vervuild en moest gesaneerd worden. Daarna bleek dat er nadere sanering moet gaan plaatsvinden. De locatie bleek namelijk onvoldoende milieu hygiënisch schoon te zijn. Alle kosten zijn nog niet duidelijk omdat het werk nog niet afgerond is. Van daders ontbreekt elk spoor. Er dient rekening te worden gehouden met een bedrag van € 65.000. Dit bedrag is niet verhaalbaar en niet verzekerd.

Beleidsdocumenten

Klimaatakkoord
Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Doel: Betere afstemming op woningvraag

Doel: Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Doel: Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Vergroten woningaanbod: tussen 2022 - 2026 zijn minimaal 550 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woningopgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen

Activiteiten

- Prestatieafspraken Mijande Wonen

Omschrijving

Ontwikkelingen wonen

De prestatieafspraken en raamovereenkomst met Mijande Wonen worden momenteel geactualiseerd en zijn naar verwachting eind dit jaar gereed. De raamovereenkomst zal daarna naar uw raad worden gestuurd.

De nieuwe verordening starterslening is vrijwel klaar en zal dit najaar ter vaststelling worden aangeboden aan de raad.

Andere relevante ontwikkelingen zijn dat er wordt gewerkt aan het operationeel krijgen van het meldpunt huuroverlast in het kader van de wet goed verhuurderschap. Voor de verworven gronden in

Vriezenveen-Zuid wordt gedacht aan het concept van placemaking. Dit betekent dat (toekomstige) bewoners en andere belanghebbenden, betrokken worden bij de inrichting van de openbare ruimte,

- Uitvoeren Woonwagenbeleid

  Omschrijving
  Het project woonwagens heeft stilgelegen omdat er geen ambtelijke capaciteit was. Inmiddels is er een medewerker aangesteld.

- Opzetten / uitvoeren woonzorgvisie

  Omschrijving
  Er wordt op dit moment gewerkt aan het opstellen van een gemeentelijke woonzorgvisie, door een extern bureau. Deze visie zal zoveel mogelijk aansluiten bij de regionale woonzorgvisie en de hierboven genoemde prestatieafspraken. De woonzorgvisie zal uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025 gereed zijn.

Beleidsdocumenten

Beleidskader gemeentelijk vastgoed
Regionale woonagenda Twente
Woonvisie Twenterand 2022 - 2026
Omgevingsvisie Twenterand

Verklaring verschillen programma Ruimte

Verklaring verschillen programma Ruimte

Programma Ruimte		
Lasten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid	N	57.500
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	65.000
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	177.000
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH		0
	N	299.500
Baten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer		0
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	V	-200.000
	V	-200.000
Totaal Programma Ruimte	N	99.500

Toelichting bedragen programma Ruimte		
Openbare orde en veiligheid (lasten):		
Conform de kadernota 2025 wordt het budget van de brandweer ook voor 2024 verhoogd.	N	50.000
Ivm de veiligheid zijn eenmalig extra uitgaven geweest voor camera toezicht bij de ijsvereniging Den Ham en voor veiligheid ivm EK voetbal.	N	7.500
	N	*57.500*
Openbare ruimte en verkeer (lasten)		
Het softwarepakket voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte is duurder geworden. De oorzaak is een hogere indexering dan wij in onze begroting opgenomen hadden. Dit is een structurele verzwaring	N	20.000
Mede door de weersomstandigheden, zien we een explosieve groei van onkruiden op verhardingen ontstaan. Om als gemeente aan onze (wettelijke) zorgplicht voor een veilige openbare ruimte te kunnen blijven voldoen wordt er op dit moment ingehuurd om het onkruid op verhardingen op een acceptabel niveau te houden. Dit is een eenmalig nadeel.	N	45.000
	N	*65.000*
Duurzaamheid, milieu en VTH (lasten)		
Voorgesteld wordt om 0,1 fte aan middelen beschikbaar te stellen voor 3 jaar voor het versterken van de ambtelijke VTH-samenwerking. In 2026 wordt dit geëvalueerd en afhankelijk van deze uitkomsten wordt besloten of dit structureel opgenomen moet worden.	N	12.000
De bijdrage aan het ODT zal in 2024 hoger uitvallen dan geraamd. Enerzijds door de asbestbrand (€ 60.000) en anderzijds door het feit dat er meerdere complexe dossiers in behandeling zijn vanuit langlopende klachten met juridsche componenten. Hierdoor vindt een urenoverschrijding plaats (€ 40.000).	N	100.000
Tijdens de jaarwisseling 2023-2024 is een voertuig en ander materiaal (ook asbesthoudend) in brand gestoken aan de Twistweg. De dader is niet bekend, dus bedrag is niet verhaalbaar en ook niet verzekerd.	N	65.000
	V	
	N	*177.000*
Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH (baten)		
In 2024 is snippergroen verkocht wat een eenmalig voordeel oplevert. In de beleidsnota staat dat dit ten gunste van de algemene middelen komt. Vantevoren is niet te ramen hoeveel aanvragen er komen, vandaar dat dit bij de berap wordt	V	-200.00

verwerkt. 0

V

V -200.00

0

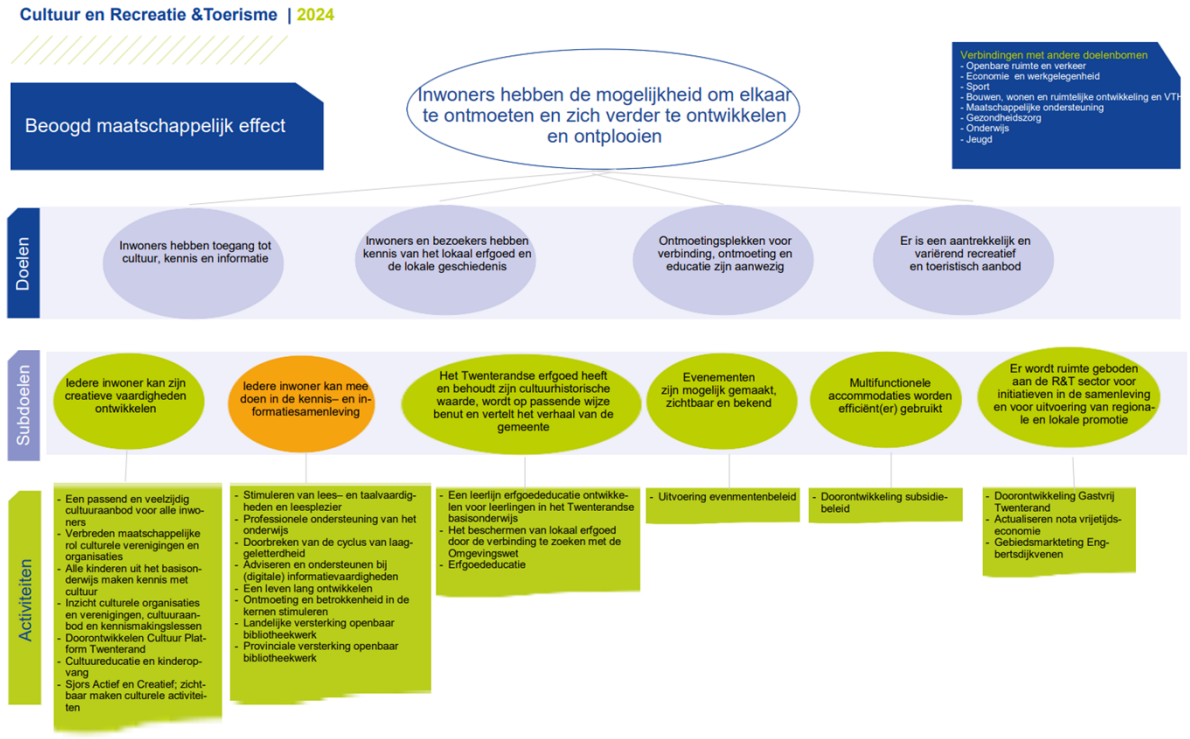
Programma Economie en vrijetijdsbesteding

Inleiding

Het programma Economie en vrijetijdsbesteding omvat de beleidsterreinen economie, werkgelegenheid, landelijk gebied, recreatie & toerisme, cultuur, sport en subsidies. Het is een divers programma met verschillende onderdelen die elkaar onderling versterken. Samen streven we naar een gemeente met een bloeiende economie, waar het goed leven is. In deze bestuursrapportage doen we verslag van significante beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting, maar we staan ook stil bij een aantal successen die behaald zijn in 2024.
De invoering van de Omgevingswet op 1 januari heeft een aantal gevolgen voor het gemeentelijk beleid. Beleid met een ruimtelijke component moet in het vervolg worden geïntegreerd in een gemeentelijke omgevingsvisie. Op die manier worden de afzonderlijke beleidsnota's nog beter op elkaar afgestemd. Zoals reeds vermeld in de stukken over de economische visie, worden de mogelijkheden bekeken om de beginselen die ten grondslag liggen aan deze economische visie op te nemen in de omgevingsvisie als één van de centrale uitgangspunten. Andere beleidsnota's worden als zogenaamde 'bouwstenen' opgenomen in de omgevingsvisie. Voor het programma Economie en vrijetijdsbesteding heeft dit gevolgen voor de bouwstenen over de detailhandelstructuur en de vrijetijdseconomie. Integratie van deze bouwstenen in de omgevingsvisie vraagt om extra zorgvuldigheid om te voorkomen dat achteraf onnodig herstelwerk moet worden verricht. Om die reden richten we ons vooralsnog op evaluatie van vigerend beleid, analyse van trends en gaan we in gesprek met stakeholders, terwijl tegelijkertijd het traject naar de ontwikkeling van een omgevingsvisie 2.0 verder wordt uitgewerkt. De verwachting is dat dit leidt tot een onderschrijding van het budget voor deze bouwstenen. Mocht dit van toepassing zijn, dan zullen wij u t.z.t. voorstellen het restant over te hevelen naar 2025.
Het spreekt vanzelf dat sporten en bewegen heel belangrijk is, niet alleen voor de fysieke, maar ook voor de mentale gezondheid. Om dit te faciliteren zijn er in de gemeente diverse sportaccommodaties. Dit jaar is een belangrijke stap gezet voor de toekomst van de gemeentelijke sportvoorzieningen. In april heeft de gemeenteraad namelijk het nieuwe sportaccommodatiebeleid vastgesteld. Deze beleidsnota draagt de passende titel 'De kracht van ruimte voor sport en bewegen' en schetst de kaders voor de ontwikkeling van sportaccommodaties in Twenterand in de komende jaren. Het sportaccommodatiebeleid is het resultaat van een goede samenwerking tussen het college, bevlogen ambtenaren en lokale sportverenigingen. De gemeente Twenterand vindt het belangrijk dat alle inwoners mee kunnen doen aan sportactiviteiten. De coördinator sport en armoede informeert mensen met een kleine beurs over de mogelijkheden die de gemeente biedt om deel te nemen aan sportieve activiteiten. Daarnaast hebben meer dan 600 basisschoolleerlingen deelgenomen aan kennismakingslessen sport en cultuur in het kader van het project Sjors Sportief - Creatief.
Samenwerking met het maatschappelijke middenveld is van groot belang. Zo wordt samen met ondernemersverenigingen, sportclubs en culturele organisaties gewerkt aan een nieuw investeringsfonds voor projecten waar de hele gemeente nóg mooier en bruisender van wordt. Ook wordt het Ondernemershuis Twenterand nieuw leven in geblazen. In 2024 zijn tevens verschillende succesvolle evenementen georganiseerd. Samen met Streek van de boer en Gastvrij Twenterand organiseerde de gemeente de eerste Boerenbeleefdag. Tijdens deze feestelijke dag openden boeren hun (stal)deuren voor nieuwsgierige inwoners en bezoekers. Vele geïnteresseerden trokken eropuit om fruit te plukken, biggetjes te knuffelen en heerlijke lokale producten te proeven. Culturele organisaties zijn uitgenodigd voor een informatieavond om mee te denken over het cultuurakkoord. Tijdens de Week van de gezonde Twenterander zijn er door de gehele gemeente activiteiten georganiseerd binnen de thema's sport, gezondheid en bewegen. Het gevarieerde programma gericht op jong en oud, valide en minder-valide, met activiteiten in elke kern, resulteerde in veel lachende gezichten en enthousiasme. Tot slot willen we benadrukken dat deze opsomming van evenementen verre van volledig is. Als gemeente zijn we enorm trots op alle evenementen waarbij het initiatief volledig bij de samenleving ligt, zoals het wervelende muziekfestival Randrock, het indrukwekkende Historische schouwspel in Den Ham, de sportieve Halve van Vroomshoop en de spectaculaire mudrun Tot de nek in de drek.

Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

De leefbaarheid en individuele ontmoeting, ontwikkeling en ontplooiing is toegenomen

Doel: Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie

Hieronder wordt verstaan fysieke ontmoetingsplekken zoals CCK2, De Klaampe, Het Punt en dergelijke, maar ook digitale ontmoetingsplekken.

Doel: Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis

Doel: Ontmoetingsplekken voor verbinding, ontmoeting en educatie zijn aanwezig

Doel: Er is een aantrekkelijk en variërend recreatief en toeristisch aanbod

Recreatief en toeristisch aanbod bevat verblijfsrecreatie maar ook de dagrecreatieve voorzieningen. Gastvrij Twenterand werkt voor en met de recreatieve ondernemers in Twenterand. Marketing Oost verzorgt de promotie van Twente.

Subdoel: Multifunctionele accommodaties worden efficiënt(er) gebruikt

Activiteiten

- Doorontwikkeling subsidiebeleid

Omschrijving
Op 26 september 2023 heeft de gemeenteraad de Nota Uitgangspunten subsidiebeleid gemeente Twenterand vastgesteld. De volgende stap is het vaststellen van de nieuwe Algemene subsidieverordening Twenterand (hierna ASV). De ASV is behandeld in de raadsvergaderingen van 23 april en 28 mei jl. Tijdens de raadsvergadering van 23 april jl. zijn er door de fracties van het GBT en PvdA-GroenLinks verschillende wijzigingen voorgesteld en deze wijzigingen zijn in de raadsvergadering op 28 mei jl. aangenomen. De wijzigingen zijn doorgevoerd in de nieuwe ASV. Het

college van burgemeester en wethouders vindt het belangrijk dat er een zorgvuldige procedure wordt doorlopen. Daarom wordt de aangepaste ASV opnieuw voor inspraak ter inzage gelegd, zodat alle subsidieontvangers de gelegenheid krijgen hun zienswijze kenbaar te maken.
In de periode van 18 juli 2024 tot en met 28 augustus 2024 wordt de concept ASV opnieuw ter inzage gelegd. Na deze inspraakperiode worden de ingediende zienswijzen verwerkt. Het is de bedoeling om de nieuwe ASV tijdens de raadsvergadering van 12 november 2024 te behandelen. De nieuwe ASV kan dan op 1 december 2024 in werking treden en heeft betrekking op de subsidieperiode vanaf 1 januari 2027. Als de nieuwe ASV van kracht is, start de voorbereiding van de nieuwe subsidieregelingen. Over deze nieuwe subsidieregelingen worden participatiebijeenkomsten gehouden met subsidieontvangers. Deze bijeenkomsten vinden naar verwachting plaats in februari en maart 2025. De input die wordt opgehaald tijdens de participatiebijeenkomsten wordt verwerkt in de nieuwe subsidieregelingen. Voor deze nieuwe subsidieregelingen wordt ook een inspraakprocedure opgestart. Uiterlijk 1 augustus 2025 zullen de nieuwe subsidieregelingen in werking treden. Pas daarna worden de bestaande subsidierelaties beëindigd. De bestaande subsidierelaties worden minimaal een jaar van tevoren beëindigd. Omdat wij pas na augustus 2025 aan de slag gaan met deze procedure, geldt het nieuwe subsidiebeleid niet vanaf 1 januari 2026, maar vanaf 1 januari 2027.

Subdoel: Er wordt ruimte geboden aan de R&T sector voor initiatieven in de samenleving en voor uitvoering van regionale en lokale promotie

Activiteiten

- Actualiseren Nota Vrijetijdseconomie

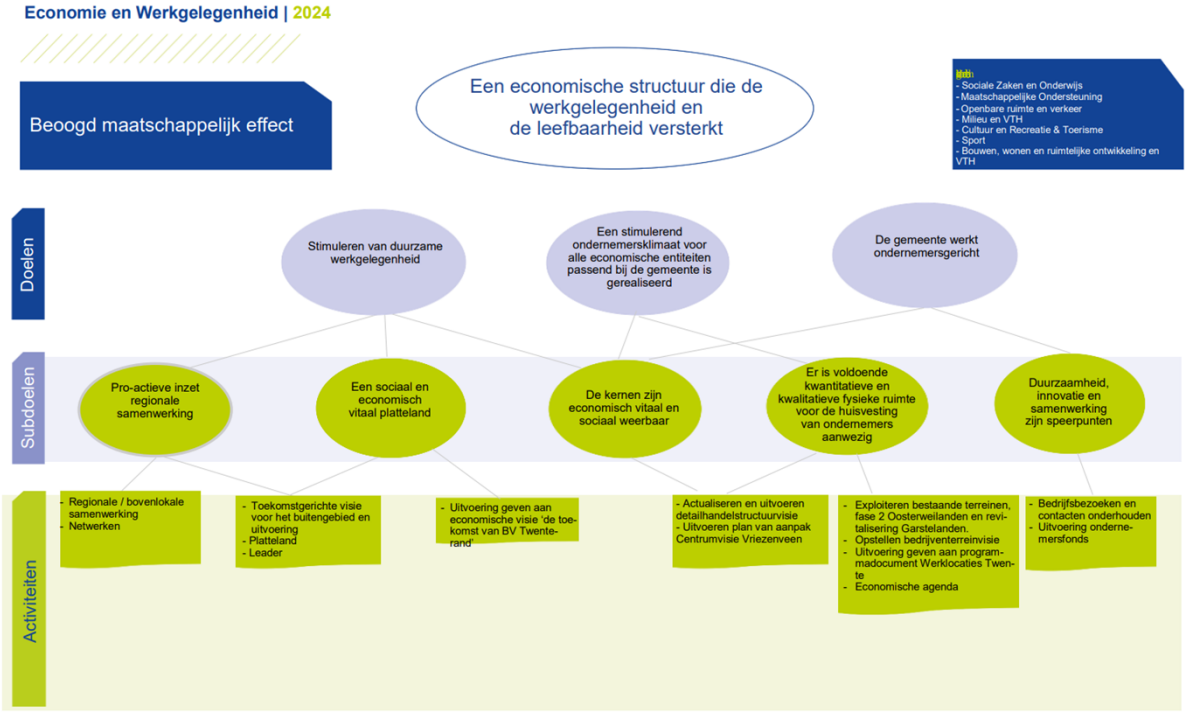
Omschrijving
We bevinden ons nu in de analysefase van dit project, waarbij we ook in gesprek blijven met de verschillende stakeholders. Het is belangrijk om te benadrukken dat al het nieuwe beleid dat we ontwikkelen, geïntegreerd moet worden in de Omgevingsvisie als een bouwsteen. We zijn daarom intern bezig met het afstemmen van de aanpak van dit proces. Deze stap is cruciaal om ervoor te zorgen dat de bouwsteen vrijetijdseconomie naadloos aansluit bij de bredere beleidsdoelstellingen en ruimtelijke plannen van onze gemeente. We lopen enige vertraging op in dit proces. Oorspronkelijk wilden we de resultaten eind 2024 aan de raad presenteren, maar door de complexiteit en de samenhang met de Omgevingsvisie, en om meerwerk achteraf te voorkomen, zal dit proces meer tijd in beslag nemen. We gaan ervan uit de resultaten uit de analysefase in het tweede kwartaal van 2025 aan de raad te kunnen presenteren. Wanneer de daadwerkelijke bouwsteen vrijetijdseconomie gereed zal zijn, hangt af van de aanpak van de Omgevingsvisie.

- Gebiedsmarketing Engbertsdijksvenen

Omschrijving
Vorig jaar is door de raad een motie aangenomen waarin een aanzienlijk budget is gereserveerd voor investeringen in toerisme en bereikbaarheid in en rondom de Engbertsdijksvenen. In 2024 is prioriteit gegeven aan de ruimtelijke investeringen. Voordat we tot uitvoering van openbare werken kunnen overgaan en er dus daadwerkelijk geld besteed kan worden zijn we afhankelijk van een ander bevoegd gezag: de provincie Overijssel. Door prioritering van werkzaamheden op ruimtelijke investeringen is er pas later een start gemaakt met promotie van de Engbertsdijksvenen, waardoor we dit niet volledig gaan invullen dit jaar. We zijn in overleg met betrokken partijen om te kijken wat er dit jaar gerealiseerd kan worden uit het marketingplan Engbertsdijksvenen.

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een economische structuur die ondernemerschap, werkgelegenheid , bestaanszekerheid en daarmee de leefbaarheid versterkt.

Doel: Stimuleren van duurzame werkgelegenheid

Samen met sociaal domein de werkgelegenheid in Twenterand stimuleren en nog meer de verbinding zoeken tussen economie, een inclusieve arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie en onderwijs.

Doel: Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente is gerealiseerd

Economische entiteiten betreffen alle ondernemersvormen, zowel commerciële als niet-commerciële bedrijven, zowel in de kernen , op de bedrijventerreinen, als in het buitengebied. Met passend bij de gemeente wordt bedoeld dat het past bij de wensen die de ondernemer in Twenterand heeft.

Doel: De gemeente werkt ondernemersgericht

Dit betekent actief informatie/kennis/ervaringen en dergelijke ophalen bij en delen met ondernemers ten behoeve van (beleids)ontwikkeling.

Subdoel: Een sociaal en economisch platteland

Activiteiten

- Platteland

Omschrijving

Extra RO-capaciteit voor afhandelen erftransitieplannen
Vorig jaar zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld. Een viertal boeren uit de gemeente hebben tot nu toe te horen gekregen dat zij hiervan gebruik kunnen maken. Deze boeren denken na over de toekomst/transitie van hun erf. Zij zijn/willen met de gemeente in gesprek

over wat mogelijk na beëindiging van hun melkveehouderij en dienen vervolgens een conceptverzoek voor een omgevingsvergunning in. Deze verzoeken vragen in veel gevallen om het bieden van maatwerk om tot toestemmingsverlening te komen.
Om deze boeren (maar ook andere boeren met erftransitieplannen) goed van dienst te kunnen zijn is het met name noodzakelijk dat er een ervaren RO-adviseur wordt geworven. Deze kan worden betaald vanuit een bijdrage vanuit het Rijk voor het afhandelen van Lbv(-plus) casussen. De bijdrage voor is € 7.000 per locatie per verleende positieve beschikking en € 20.000 per locatie per geregistreerde ondertekende overeenkomst tot beëindiging van de veehouderijlocatie. Gemeenten kunnen deze middelen beleids- en bestedingsvrij inzetten.
Gevraagd wordt om de inzet van 1 fte senior juridisch adviseur RO, 36 uur per week, voor een periode van 1,5 jaar van 1 november 2024 tot 1 mei 2026 op basis van inhuur/ detachering voor het het begeleiden en verkennen van initiatieven en de verdere afhandeling. Naast dat deze senior de werkzaamheden zelf gaat uitvoeren zal hij ook de kennis en ervaring overdragen aan het huidige team juridisch adviseurs RO.
Kosten: 36 uur per week voor een periode van 78 weken x € 100,- = € 280.800
2024: € 31.200
2025: € 187.200
2026: € 62.400
Dekking: De verwachting is dat binnen nu en 2 jaar circa 10 Lbv(-plus)trajecten worden uitgevoerd. Per afgerond traject ontvangt de gemeente een bijdrage van €27.000 via het gemeentefonds. De kost gaat voor de bate uit, in 2024 wordt geen bijdrage van het rijk verwacht Voor deze berap wordt € 31.200 als kosten opgevoerd. In de begroting 2025 en 2026 is rekening gehouden met de bijdrage vanuit het rijk en is deze dus budgettair neutraal verwerkt.

Subdoel: Er is voldoende kwantitatieve en kwalitatieve fysieke ruimte voor de huisvesting van ondernemers aanwezig

Activiteiten

- Actualiseren en uitvoeren detailhandelstructuurvisie

Omschrijving
We bevinden ons nu in de analysefase van dit project. Voor deze analyse werken we samen met een extern adviesbureau, dat ons ondersteunt bij het in kaart brengen van de huidige en toekomstige behoeften en uitdagingen in de detailhandelssector.
Het is belangrijk om te benadrukken dat al het nieuwe beleid dat we ontwikkelen, geïntegreerd moet worden in de Omgevingsvisie als een bouwsteen. We zijn daarom intern bezig met het afstemmen van de aanpak van dit proces. Deze stap is cruciaal om ervoor te zorgen dat de detailhandelbouwsteen naadloos aansluit bij de bredere beleidsdoelstellingen en ruimtelijke plannen van onze gemeente.
We lopen enige vertraging op in dit proces. Oorspronkelijk wilden we de resultaten eind 2024 aan de raad presenteren, maar door de complexiteit en de samenhang met de Omgevingsvisie, en om meerwerk achteraf te voorkomen, zal dit proces meer tijd in beslag nemen. Hoewel we verwachten dat de analyse dit jaar voltooid zal zijn, kunnen we op basis hiervan al ambities formuleren en mogelijk beleid ontwikkelen. Deze ambities en beleidsvoorstellen zullen richting geven aan de verdere ontwikkeling van de detailhandelbouwsteen. De analyse kan begin volgend jaar aan de raad worden gepresenteerd. Wanneer de daadwerkelijke detailhandelbouwsteen gereed zal zijn, hangt af van de aanpak van de Omgevingsvisie.

Verklaring verschillen programma Economie en vrijetijdsbesteding

Verklaring verschillen programma Economie en vrijetijdsbesteding

Programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Lasten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport	N	164.000
	N	164.000
Baten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport		0
		0
Totaal programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	164.000

Toelichting bedragen programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Sport (lasten)		
Voor sporthal de Stamper waren geen schoonmaakkosten geraamd, dit werd in het verleden door het zwembadpersoneel gedaan. Sinds de komst van het nieuwe zwembad is dit niet meer haalbaar en is ervoor gekozen om de sporthal schoon te laten maken door een schoonmaakbedrijf (NOVON). Dit is een structureel nadeel.	N	45.000
In 2023 is besloten dat het voordeel door lagere kapitaallasten (doordat in 60 jaar wordt afgeschreven conform fin.verordening) beschikbaar blijft voor exploitatiekosten van het product zwembad. In 2024 is echter de werkelijke kapitaallast conform staat C begroot en dit besluit is dus nog niet verwerkt in 2024. Dit levert een nadeel op van € 119.000. In de begroting 2025 en verder kan dit opgevangen worden binnen de totale geraamde kapitaallasten.	N	119.000
	N	*164.000*

Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering gaat over de werking van onze gemeente, toegelicht op drie gebieden:
1. Onze dienstverlening aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties,
2. Onze bedrijfsvoering bestaand uit het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies.
3. Onze griffie die de raad ondersteunt en adviseert ten behoeve van een hoogwaardige kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming.

Griffie en Bedrijfsvoering worden hieronder toegelicht. Over Dienstverlening valt er in deze Berap 2024 niets te melden.

Griffie

Nieuwe griffier en overige ontwikkelingen griffie
Met ingang van 1 september 2024 treedt de nieuwe griffier aan. Daarnaast wordt de formatie van de griffie met 0,5 fte griffiemedewerker uitgebreid, waarvan de werving na de zomer start en kan leiden tot een beperkte financiële overschrijding in 2024 en wordt meegenomen in de meerjarenbegroting 2025.

Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling
Begin 2023 heeft het college besloten om integraal aan de slag te gaan met de (door)ontwikkeling van de organisatie, zodat deze wendbaar, flexibel en ondersteunend is aan alle (wettelijke) taken en opgaven die voorliggen. De raad is hierover met diverse raadsbrieven en informatiemomenten op de hoogte gehouden. Inmiddels zijn de fase van ‘verkenning’ en de fase van ‘inrichten’ doorlopen en bevindt het programma organisatieontwikkeling zich nu in de fase van doorontwikkeling naar een wendbare en robuuste organisatie.
Dit doen we vanuit 4 pijlers:
1. Lerende organisatie
2. Basis op orde
3. Wendbare organisatie
4. Goed werkgeverschap

Pijler 1 geeft invulling aan het gezamenlijk leren en verbeteren op verschillende niveaus: als organisatie, als team(s) en als professionals. Vanuit pijler 2 wordt verder geïnvesteerd in onze robuuste organisatie. Dit wil zeggen: betrouwbaar en stabiel. Pijler 3 ondersteunt een gemeente die snel, en flexibel inspeelt op nieuwe, grotere ontwikkelingen. Dit vraagt om afspraken over werkwijzen, maar heeft ook betrekking op onderwerpen als opleiding, training, coaching, houding, gedrag en cultuur. Met pijler 4 investeren we in onze aantrekkelijkheid als werkgever en faciliteren we onze medewerkers zo optimaal mogelijk om hun werk goed te kunnen doen (goede spullen, arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, aandacht, etc.)
In het najaar zal opnieuw een raadsbrief worden verzonden over de voortgang van de organisatieontwikkeling.

Verklaring verschillen Bedrijfsvoering

Verklaring verschillen Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering		
Lasten		
Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	N	692.700
	N	692.700
Baten		
Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	V	-1.238.000
		0
	V	-1.238.000
		0
Totaal bedrijfsvoering	V	-545.300

Toelichting bedragen Bedrijfsvoering		
Bedrijfsvoering (lasten)		
De interne representatiekosten zijn in 2024, net als in 2023, overschreden. Vanuit dit budget worden bloemen, cadeaubonnen, e.d. bekostigd voor o.a. jubilea, ziekte en afscheid. Dit budget is nooit meegegroeid met het aantal personeelseden. Dit is een structurele verzwaring.	N	15.000
Er is een eenmalige compensatie toegekend i.v.m. de nadelige gevolgen van de bereikbaarheid van zijn winkel door de uitgevoerde reconstructie in Westerhaar.	N	22.000
De accountantskosten zijn in 2024 hoger dan geraamd, door de inflatie, meerwerk a.g.v. kwaliteit van aanbieden en extra sisa-controles.	N	125.000
De werving van de nieuwe griffier heeft eenmalig meer gekost.	N	10.000
In 2024 is een programma aangeschaft voor controle van uitgaande betalingen en bankkummers (surepay). De licentiekosten hiervoor waren niet geraamd. Dit is een structurele verzwaring.	N	13.500
De schoonmaakkosten van het gemeentehuis zijn hoger na de laatste aanbesteding. Dit bedrag wordt meegenomen in de meerjarenbegroting 2025.	N	25.000
Kosten van burgemeester en wethouders is hoger dan geraamd. Dit komt door hogere opleidingskosten.	N	27.000
De CAO stijging op de salarissen is hoger dan in de begroting is opgenomen. Dit is reeds verwerkt in de kadernota 2025.	N	373.500
Kosten RVU regeling. Dit is een wettelijke regeling die in de CAO gemeenten is opgenomen. Hiervoor zijn geen middelen opgenomen in de begroting. Hier maken nu 2 personen gebruik van. Bij de jaarrekening zal er een voorziening gevormd worden voor deze verplichting.	N	40.500
Inhuur van een senior juridisch adviseur RO aandachtsgebied buitengebied/ agrarisch voor 36 uur per week voor een periode van 1,5 jaar. Als gemeente hebben wij een belangrijke ondersteunende en stimulerende rol in de regelingen van de aanpak Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en Lbv-plus. Het vraagt om begeleiding in maatwerk wat de nodige tijd en ondersteuning vraagt van met name de juridisch adviseurs RO.	N	31.200
Er ligt een gerechtelijke uitspraak dat reclame opbrengsten vennootschapsbelasting plichtig zijn. Dit was in het verleden niet het geval. Dit levert een structureel nadeel voor onze begroting op.	N	10.000
	N	*692.700*
Bedrijfsvoering (baten)		
De renteontvangst in 2024 is hoger dan geraamd. Structureel is dit een bedrag van € 200.000. Dit komt door een hoog saldo rekening courant schatkistbankieren, waardoor hogere rente ontvangen wordt.	V	-300.000
Doordat de verbouw van het gemeentehuis in 2024 nog niet klaar is (en in 2025 ook nog niet), zal de huuropbrengst lager zijn dan geraamd.	N	175.000
Er worden geen hypotheken meer verstrekt aan ambtenaren. In de loop van de jaren is ook al veel afgelost, waardoor renteopbrengsten structureel lager zijn.	N	75.000
Effect algemene uitkering, conform raadsbrief over de meicirculaire 2024	V	-1.188.000
		0
	V	*-1.238.000*
		0

Projecten

Project Zwembad Vriezenveen

Zwembad De Stamper is op 16 oktober 2023 in gebruik genomen en op 16 november 2023 feestelijk geopend. De projectorganisatie is belast met het verhelpen van de laatste opleverpunten. Bovendien wordt de ontmanteling van de oude Stamper en het autonoom maken van de sporthal voorbereid. De verwachting is dat het project binnen de daarvoor beschikbare middelen kan worden afgerond. Kanttekening die hierbij moet worden geplaatst is dat de sloop van de oude Stamper en het autonoom maken van de oude Stamper nog moeten worden ingekocht.

Project Herinrichting gemeentehuis

Verduurzaming gemeentehuis
Het gemeentehuis, en daarmee de huisvesting van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie, voldoet niet meer aan de eisen van de huidige tijd. Er is sprake van een verouderde inrichting. De huisvesting van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van de Gemeente Twenterand voldoet op dit moment niet aan de eisen die daaraan worden gesteld vanuit de Arbeidsomstandighedenwet en een efficiënte inzet van middelen. Bovendien zijn de installaties verouderd en voldoet het gebouw nog niet aan de (toekomstige) duurzaamheidseisen. Vanaf 2023 moest op zijn minst energielabel C worden behaald. In 2030 wordt energielabel A verplicht. Met de uitvoering van de voorgenomen verduurzamingsmaatregelen wordt dit bereikt. Onlangs bent u door middel van een raadsbrief geïnformeerd over de voortgang van de werkzaamheden. Naar verwachting starten de verbouwwerkzaamheden aan het einde van het jaar. Dit is onder andere afhankelijk van het resultaat van de aanbestedingsprocedure en de werkvoorbereiding en inkoop van de uitvoerende partijen.

Grondbedrijf

Grondbedrijf

Op verschillende complexen zijn geplande werkzaamheden gestart. Zo is de gymzaal op het Mozaïek gesloopt, waardoor de laatste kavels bouwrijp kunnen worden gemaakt. Ook de laatste delen van het woonrijp maken van de Kruidenwijk in Westerhaar en het bedrijventerrein Almeloseweg zijn gestart en worden dit jaar afgerond.
De kavels op bedrijventerrein Oosterweilanden fase 2 en kavel 1 van Almeloseweg Oost zijn in de verkoop gezet en de aanvragen die daar op binnen zijn gekomen worden beoordeeld middels het uitgiftebeleid. Daarnaast zijn de kavels aan de Blesdijk in Zuidmaten Oost en de Beeklaan in Westerhaar verkocht begin 2024.
Wat betreft de planvorming is er gewerkt aan het masterplan Vriezenveen Zuid. Begin dit jaar is ten behoeve van dit plan circa 10 hectare grond aangekocht voor de ontwikkeling van woningbouw aan de zuidzijde van Vriezenveen. De eerste stap is de vaststelling van het masterplan Vriezenveen Zuid voordat verder kan worden gegaan met de verdere concrete invulling van het plan.

Financiële positie en ontwikkeling

Financiële positie en ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat het financiële rapportagedeel van deze berap. Onderstaand worden de afwijkingen per programma aangegeven, alsmede de uitkomsten hiervan voor de resultaatbestemming. Tot slot wordt een toelichting gegeven, waarin per programma de verschillende mutaties nader worden verklaard.

Overzicht van baten en lasten per programma

	Lasten	Baten
Programma Sociaal Domein		
Mutaties Berap 2024:	8.635.745	-9.570.372
Programma Ruimte		
Mutaties Berap 2024:	469.819	-200.000
Programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Mutaties Berap 2024:	1.644.258	-106.570
Bedrijfsvoering		
Mutaties Berap 2024:	2.631.566	-1.244.853
Totaal	**13.381.388**	**-11.121.795**
Resultaat voor bestemming		2.259.593

Resultaatbestemming

	Storting	Onttrekking
Mutaties Berap 2024	939.284	-3.081.677
Begroting 2024 geactualiseerd n.a.v. Berap 2024	939.284	-3.081.677

Resultaat voor bestemming		2.259.593
Berap: mutaties reserves		-2.142.393
Resultaat na bestemming	N	117.200

Resultaatbestemming

Het inzichtelijk maken van deze regelgeving voor wat betreft de resultaatbestemming is door ons opgenomen onder het financiële overzicht "baten en lasten per programma". Zoals uit het betreffende overzicht blijkt, sluit de begroting 2024 (geschoond van stortingen in en onttrekkingen aan reserves) na deze berap € 117.200 nadeliger. Dit betekent dat de begroting sluit op €73.558 nadelig. Dit noemen we het zogenaamde resultaat voor bestemming.

Toelichting overzicht 'baten en lasten per programma'

Toelichting bij financieel overzicht "baten en lasten per programma".

Berekening:		
- stijging lasten 2024	N	13.381.388
- stijging baten 2024	V	- 11.121.795
- resultaat voor bestemming	V	2.259.593

Budgettaire ontwikkelingen

De Berap van 2024 betreft de periode tot 1 augustus 2024, en neemt de verschillen en ontwikkelingen mee, welke door de afdelingen zijn opgemerkt. Een aantal verschillen resulteert in mee- en tegenvallers. Deze worden onderstaand genoemd.

Programma 1 Sociaal Domein

Lasten

Doelenboom Sociale zaken	N	1.340.000
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	N	670.000
Doelenboom Gezondheidszorg	N	146.000
Doelenboom Onderwijs	N	148.000
Doelenboom Jeugd	V	-20.000
	N	2.284.000

Baten

Doelenboom Sociale zaken	V	-1.885.000
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning		0
Doelenboom Gezondheidszorg		0
Doelenboom Onderwijs		0
Doelenboom Jeugd		0
	V	-1.885.000

Totaal Programma Sociaal Domein	N	**399.000**

Programma 2 Ruimte

Lasten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	N	57.500
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	65.000
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	177.000
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH		0
	N	299.500

Baten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer		0
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	V	-200.000
	V	-200.000

Totaal Programma Ruimte	N	**99.500**

Programma 3 Economie en vrije tijdsbesteding

Lasten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	V	0
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	V	0
Doelenboom Sport	N	164.000
	N	164.000

Baten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport		0
	V	0
Totaal Programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	**164.000**

Bedrijfsvoering

Lasten

Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	N	692.700
	N	692.700

Baten

Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	V	-1.238.000
	V	-1.238.000
Totaal bedrijfsvoering	V	**-545.300**

Resultaatbestemming

Storting reserve	939.284
Onttrekking reserve	-3.081.677
	-2.142.393

Berap 2024:		
Programma Sociaal Domein	N	399.000
Programma Ruimte	N	99.500
Programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	164.000
Bedrijfsvoering	V	-545.300
Totaal nadeel Berap 2024	N	**117.200**

Budgettair neutrale ontwikkelingen

Zoals benoemd in de inleiding worden dit jaar voor het eerst in deze bestuursrapportage ook wijzigingen voorgesteld die geen financieel effect hebben (budgettair neutraal).
Bijvoorbeeld de verwerking van de specifieke rijksbijdrage voor de Oekraïne. Voorheen werden deze bedragen toegelicht bij de jaarrekening.
Vanwege de rechtmatigheidsverantwoording (begrotingscriterium) worden deze nu administratief goed begroot op zowel de inkomstenkant als uitgavenkant."

Berekening:		
- stijging lasten 2024	N	9.920.538
- stijging baten 2024	V	-7.778.145
- verrekening met reserve	V	-2.142.393
- resultaat voor bestemming	V	0

Budgettaire neutrale ontwikkelingen

Onderstaande verschillen hebben geen financieel effect, maar zorgen wel voor een uitzetting van de begroting aan zowel de baten als de lasten kant.

Programma 1 Sociaal Domein

Lasten		
Doelenboom Sociale zaken	N	6.183.025
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	N	82.500
Doelenboom Gezondheidszorg	N	53.720
Doelenboom Onderwijs	N	9.100
Doelenboom Jeugd	N	23.400
	N	6.351.745
Baten		
Doelenboom Sociale zaken	V	-7.685.372
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning		0
Doelenboom Gezondheidszorg		0
Doelenboom Onderwijs		0
Doelenboom Jeugd		0
	V	-7.685.372
Verrekening met reserve		1.333.627
Totaal Programma Sociaal Domein	V	**0**

Programma 2 Ruimte

Lasten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	140.869
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	29.450
	N	170.319
Baten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer		0

Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH		0
		0
	Verrekening met reserve	-170.319
	Totaal Programma Ruimte V	**0**

Programma 3 Economie en vrije tijdsbesteding

Lasten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	N	706.158
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	N	80.000
Doelenboom Sport	N	694.100
	N	1.480.258

Baten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	V	-106.570
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport		0
	V	-106.570
	Verrekening met reserve	-1.373.688
	Totaal Programma Economie en vrije tijdsbesteding V	**0**

Bedrijfsvoering

Lasten

Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	N	1.918.216
	N	1.918.216

Baten

Dienstverlening	V	-44.000
Bedrijfsvoering	N	57.797
	N	13.797
	Verrekening met reserve	-1.932.013
	Totaal bedrijfsvoering V	**0**

De budgettair neutrale ontwikkelingen betreffen de volgende zaken:
Mutatie reserves:
* Meerjarig onderhoud: deze posten zijn o.a. naar aanleiding van de jaarrekening 2023 bijgesteld. Deze worden gedekt door de reserve groot onderhoud gebouwen. Het gaat om een bedrag van € 1,7 miljoen en gaat over alle programma's heen.
* Vluchtelingen Oekraïne / asielzoekers / camping Hammerhorst: zowel de begrote baten als de lasten zijn opgehoogd n.a.v. de laatste bekende cijfers. Het gaat hierbij om een ophoging van de lasten van bijna € 6,2 miljoen. Hiertegenover staan specifieke uitkeringen van bijna € 6,6 miljoen en een klein gedeelte huuropbrengsten van de camping (€ 0,1 miljoen). Het restant (ruim € 0,5 miljoen) is verrekend met de algemene risico reserve.
* In de jaarrekening 2023 is het besluit genomen om een aantal bedragen over te hevelen naar 2024. Deze bedragen zijn in 2023 gereserveerd en worden nu in 2024 weer geraamd tlv de reserve. Dit betreft o.a. middelen eenzaamheid (€ 82.500), een deel van de POK-middelen (€ 53.720), noodzakelijke investering t.b.v. beschoeiiing bij 2 recreatieparken (€ 80.000), uitgaven wet goed verhuurderschap (€ 8.800) en aflossing chalets tbv Oekraïne (€ 758.000).

Overige mutaties:
* Meer inzet personeel op reisdocumenten: de komende 5 jaar worden er meer reisdocumenten aangevraagd. Dit vergt meer ureninzet. Dit wordt uit de extra legesopbrengst betaald. Zowel de baten als de lasten zijn opgehoogd met € 44.000.
* Invorderingskosten GBT: Zowel kosten als opbrengsten worden verhoogd met € 50.000.
* Een bedrag van € 100.000 moet geraamd worden op bestuursondersteuning i.p.v. op salaris personeel. In 2025 wordt dit op de juiste post in de begroting verwerkt.
* In de algemene uitkering zit een bedrag à ongeveer €20.000 voor goed verhuurderschap. Deze moet geraamd worden op programma ruimte 'wonen en bouwen'.
* Op het product bestuursondersteuning is een bedrag geraamd voor interne controlekosten van E&M van € 50.700. Deze raming

wordt overgeheveld naar het product Team Intern Advies en Kaders, daar worden namelijk de kosten verantwoord.